

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Inzerati: do 9 petih vrst 4 D, od 10—15 petih vrst 4 D 50 p, večji inzerati petih vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklicili petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p.
 Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
 ulica št. 3, prilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 3, I. nadstropje
 Telefon št. 34.

Dopisje sprejema le poštano in zadostno frankovano.
 Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
 v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	V Ljubljani	po pošti	V inozemstvu
12 mesecev	Din 144—	Din 144—	Din 264—
6	72—	72—	132—
3	36—	36—	66—
1	12—	12—	22—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Korupcija.

O zaupniškem zboru SLS ne smemo samo trditi, da je bil popolnoma brez pozitivnega momenta. Kakor je očita njega osnovna zmot, tako priznavamo, da je dr. Korošec zadel umestno in trezno opombo. To velja za najlepšo besedo, ki je na tem zboru padla, za sentenco o korupciji. G. dr. Korošec, kot mož vsestranskega spoštovanja, se ni dal zavesti po vpitju dnevnega časopisa in ni predstavil korupcije kot velesrbski, hrvaški ali slovenski greh. Izpovedal je o korupciji objektivno in nestransko.

»Korupcija hodi dandanes zelo oholo in oblastno pa vseh naših političnih, agrarnih, sodnih, finančnih, davčnih in vojaških uradih, hodi po najvišjih in najnižjih inštancah.«

Te besede nam podajajo korupcijo kot splošen naš greh, brez ozira na strankarsko ali versko pripadnost. Ona je rana, ki se je odprla v dneh mlade države, v dobi splošnega materialističnega razpoloženja, pa tudi velikega pomanjkanja. Dr. Korošec je priznal: korupcija pride po vsaki vojni. Čudi pa se, da do danes še ni bilo mogoče zbrati enotne fronte zoper korupcijo in za obnovo človeške družbe. Zakaj se ni storilo, nam ni povedal. Pojav pa ima čisto enostavne vzroke, ki tiče v današnjem bojnem načinu naših strank!

Naše stranke se v svoji praktični, dnevni borbi ne drže bistva korupcije, kakor ga je izrekel dr. Korošec. One smatrajo, da je osrednja vloga izvor in stalni, izključni vzročnik vseh korupcijskih dejanj. Čitajte komentar k naši zunanji politiki: korupcija, prodaja življenjskih interesov, lopovščina! Pogledajte poročila o carinski uredbi, o trošarinski noveli, sklepu Narodne banke zoper povišanje novčaničnega obtoka: zopet korupcija, velesrbska interesna afra, plačkanje države. Itd. itd.

Tu že ne gre za slučajne opazke zaspanega političnega uvodničarja, marveč za ustaljen sistem. Že pet let gledamo, kako se naše časopisje, oficijelna in neoficijelna pritisla naših strank drži takega poročanja in argumentacije in da je ta felončna žurnalistična kriva trenutnega razpadanja državne in nacionalne ideje med jugoslovenskim narodom. To napačno, v resnici zavestno zločinsko pojmovanje splošne korupcijske bolezni naš države in njeno izražanje v strankarske namene je končno tudi razlog sedanjega splošnega državljanskega defetizma.

Claude Farrère — prev. Miran Jarc:

Civiliziranci.

Roman.

62

»Ali so ti prepovedali, da ne smeš iti sam? Ali pa je »Vojvodič« preoster zate?«

Fierce je zmajal z rameni in se vdal. Saigon-ska opera stoji prav blizu Spanske ulice, toda, ker je bila cesta blatna, je Mévil ukazal napreči.

»Se potem vsaj lahko popeljem v Cholon, če nas bo mikalo.«

Fierce je odprl usta, da bi posredoval. Toda ko je zagledal podsmehne Torralove oči, je umolknil v lažnjivem sramu.

Vzeli so ložo, kajti Fierce ni hotel, da bi ga kedo spoznal. Vendar pa se niso mogli skriti Liseroninim očem. Spoznala jih je in se jim nasmešnila. V odmoru jo je obšinila obiet in jim je sporočila, da naj bodo toliko ljubeznivi in povabijo na večerjo njo in njeno pravkar v Saigon došlo malo prijateljico. Seveda, čisto prijateljsko; ona, da ve, da je gospod Fierce... sicer pa je tudi ona naveličana vseh teh voženj in hoče zopet živeti deviško. Mévil ji je na pisemcu pritril.

»Mene ne bo,« je izjavil Fierce precej zatrdno. »Pred poroko izogibati se skušnjav, je modro,« se je pošalil Torral, »to da pravico, da smemo potemtaki past vanje.«

»Vendar se ne bom sramotil pred vsem Saigonom, da sem v družbi dveh igralc...«

... V črni noči, na samotnih cestah, v zapeti kočiji. Jasno je, da ne moreš: Sélysette-i bi povedal njen prstek...

Zastor se je dvignil k tretjemu dejanju. Fierce se je ozrl na pevke in obšla ga je radovednost. Katera je bila Liseronina mala prijateljica? Najbrže ona plavalaska, ki igra moške vloge. Bila je nežnega stasa in izizvajajoča; Liseron — mala vojvodinja — se je zelo laskavo sukala okrog nje.

»Če že grem z vami,« je dejal obotavljaje se, »mora na vsak način Torral zabavati to deklico...«
 »Za to bom že jaz poskrbel. Le pomiri se, ubogi fant. Vse to zaradi dveh žensk, ki se izdajate za novo vstali devici, s katerimi bomo skupno večerjali.«

Obe ženski na odru sta se mnogo zanimali za ložo in prav malo za svoj vlogi. Toda Saigon je vaje takih stvari in nikdo ni ničesar opazil.

V viktoriji je bilo prostora za štiri ljudi, če bi sedeli tesno skupaj, zdaj pa jih je prišlo pet. Mévil je omenil, naj pokličejo še drugo kočijo, toda niso je našli. Fierce se je stisnil nižje pod streho. Četrta ure so čakali, nato pa sta dekleti prihiteli kot dve miški; komaj, da sta si utegnili zbrsati barvilo iz lic in do oči sta bili pokriti. Vsa ta tajstvenost jima je zelo ugajala. Stopile sta na voz; Fierce ni imel časa, da bi vstal, zato sta sedle kraj njega, prva na desno, druga na levo, Mévil in Torral pa sta zavzela zaklopne sedeže.

Viktorija je z močnim sunkom oddrdala. Fierce je začutil in spoznal, da se Helenin kolk dotika

stališča. Mi gledamo samo na državo in njen napredek. Strankarski in osebni vidiki, ministiranja in gmojni interesi so nam postranskega pomena. Korupcija je splošno nacionalno zlo, obenem

pa kazalec še večjega zla, ki ga tvori večina sedanje jugoslovenske opozicije, ker jemlje to nacionalno zlo kot dobrodošlo sredstvo strankarske difamacije in vsesplošnega defetizma.

Dunajsko pismo.

Bavarska v francoskih vodah. — Čehi v Theater an der Wien. — Rasputin in Rusija — Tovarne Wöllerdorf. — Sladkor. — Nov denar. — Sport. — Rusi na Dunaju. — Jugoslovski visokošolci proti Italiji. — »Prosvjeta«.

Dunaj, 5. novembra.

Avstrijski Nemci so po večini sicer zadovoljni, da se niso združili z Nemčijo, ali naravno je, da jim je njena usoda jako na srcu. Zato tudi posebno Dunajčanje s strahom zasledujejo razvoj političnega kakor gospodarskega položaja v Rajhu, in strah jih je pred onimi tajnimi silami, ki vstrajno delujejo na razpad Bismarkove Nemčije. Očitno je, da je Anglija za ohranitev Nemčije, ali isto tako postaja javna tajnost, da deluje Francija na razpad. Znano pa je tudi, kako se je pehala Italija za nekako pokroviteljstvo nad Rajhom, pa se je morala umakniti bolj prizadeti Franciji. Dvoje glavnih struj deluje pod francoskim protektoratom na Bavarskem, kjer je danes glavno težišče položaja in usode nemške edinstva. Močna je rojalistiška in katoliška struja, ki bi rada ustvarila veliko obdonavsko katoliško zvezno državo Bavarsko - Avstrijsko - Madjarsko. Centrala temu gibanju je po dunajskih virih v Parizu. Boulevard Haussmann 96-2. Toda v poglavitnem vprašanju si ta struja ni edina, namreč ona hoče imeti kralja iz habsburške druge pa iz bavarske hiše Wittelsbachovcev.

Druga struja deluje s pomočjo nacionalistov. Vodi jo vicomte Fernand Goutonite, ki se poslužuje tudi francoskega poslanstva v Monakovem. Rojalisti delujejo za monarhijo, neodvisno od Rajla, nacionalisti pa za diktaturo Bavarske proti Berlinu, ali eno kakor drugo je naperjeno proti edinstvu Nemčije.

Dunajski Čehi so se v nedeljo častno postavili pred kulturnim svetom. Naleli so znano gledališče Theater an der Wien in uprizarili veliko Dvojako narodno igrano »Kralj Václav IV.«. Nastopilo je čez trideset oseb poleg nebrojnih statistik in naroda itd. Kostumi so došli iz Prage. Igra je veličastno uspešna in dvignila je bolj narodni ponos Čehov na Dunaju. Pokrovitelj je bil poslanik Krofta, ki se sploh jako zanima za narodno gibanje Čehov v Avstriji. Hotel se je zanimati tudi za naše manjšine, a mi niso pustili naši... ki sami nimajo za tako delo ne pojma, ne dobre volje. Gledališče je bilo popolnoma raz-

prodano, dasi so bili že srednji sedeži v parterju po sto naših dinarjev.

Boris Almazov je napisal zanimivo knjigo »Rasputin in Rusija«, ki jo je začel izdati tudi v nemškem jeziku v »Wiener Allg. Zeitung«. V predgovoru pravi med drugim: »Zdi se neumljivo, kako se je moglo zgoditi, da je v državi, ki je bila politično in kulturno v dotiki s svetom, v državi z veliko in napredujočo kulturo, v pravni državi z ljudskim parlamentom, v dvajsetem stoletju... da je mogel preprosto, neomikano, malovereden, surov kmet voditi usodo države, ki je imenoval in odstavljati ministre, da je po svoji zli volji ustvarjal in razganjal vlade in da je v najbolj kritičnih in odločilnih dnevih imel prvo besedo. Bodoči raziskovalci revolucionarne epohe ruske države bodo morali ugotoviti, da je vera carja in carice v »svetost« Rasputina in strah pred to »svetostjo«, ki je carsko rodbino povsem obvladala in jo končno pogubila, povzročila žalosten konec...«
 Dalje začne pripovedovati, kdo je bil Rasputin, namreč da je bil sin konjskega hlapca, brez šole in izomike, a je končno prišel do največje moči v Rusiji vsled nesposobnosti carja... Na koncu pa nam podrobno naslika zaroto proti Rasputinu in kako so ga ustrelili, ker se je ponesrečil pri poskusu zastrupljenja. Vsekakor jako zanimiv kos slovenske zgodovine, čeprav take, ki Slovanstvu ni v posebno čast.

V Wöllerdorfu, blizu Dunaja, so nastale med vojno velike tavarne za municijo. V eni sami dolini čez sedemdeset tisoč ljudi. Mnogo Slovencev je tam delalo in postopalo. Po sanžermenskem miru je ostalo vse to Avstriji. Ali kaj hoče Avstrija s tovarno za municijo? Zato hoče te tovarne dobro oddati zasebnim rokam. Resno tekmujejo dve podjetji, tovarne Enzesfeld, ki so v koncernu Anglobank, in tovarne Hintersberg iz koncerna Kreditanstalt. Ali nad tovarnami in državo je dandanes hud nadzornik, takozvani Betriebsrat, in ta je v tem slučaju podal odločen

protest proti obema tekmečema, češ da oba ponudnika na sumljive načine vplivata na zastopnike Antante. Navedli so tudi konkreten slučaj, da je neki zastopnik Antante dobil ček za deset tisoč funtov Sterlingov. Torej korupcija tudi tu, kakor marsikje drugod...

Avstrijska produkcija sladkorja je tako narasla, da dela že nevarno konkurenco češkemu sladkorju. Na Dunaju je danes ponekod cena kristalnemu sladkorju 10.000, kockam pa 10.300 Ka, do čim je na Češkem po 10.500 in 10.920 Ka. Na Dunaju je torej sladkor nekaj nad 12 dinarjev. Primerjajte danes to draginjo s svojo tam dolj...

Ker tiskanje papirnatega denarja stane silno mnogo, tako da se šele pri tisočaku izplača, in je manjši bankovec več vreden nego je stalo delo in papir, in dalje zato, ker se v povojnih razmerah papirnat denar kaj hitro obrabi, bodo v Avstriji kovani bakreni drobci po 100, 200, 1000 in 2000 Ka, srebrni drobci pa po pet, deset in dvajset tisoč. Izdelovanje takega denarja stane sicer precej več, toda zato pa traja toliko, da se pozneje jako izplačajo ti stroški. In obravnava se tudi že vprašanje, da se na desetstotinsku izpuste vse štiri ničle in ostane vrednost le ene krone. Ta krona pa bi bila vredna čez tri lire. Ali ni smel tak korak? In vendar se že prav resno ventiluje in zdaj so mi, da nas čaka tako presenečenje. Avstrijska krona je danes stabilizirana, in dana je s tem stalna podlaga za kalkulacijo. Zato se industrija naravnost brani, da bi krona v Curihu rastle. Dohodki ljudstva so danes v primeru z valuto, in verujem, da bo Avstrija v položaju, da izda nameravane nove krone in njim primerno določi vse cene v notranjem prometu.

Češke nogometne družbe so vsak hip na Dunaju. V četrtek je »Slavija« potokla »Rapid« 5 : 1, toda listi so to pot »Slavijo« hudo prišli, češ da nekateri člani igrajo brezobzirno in surovo, tako da »Slavija« ni več »fair moštvo«. Tako vidite, da nimate afer le med Ljubljano in Zagrebom. Sploh pa je ta sport na Dunaju v velikanskem razmahu. Niso redke bitke, ki imajo nad petdeset tisoč gledalcev! — Konjske dirke koncem Prata v Freudenau so po dokaz, da je Dunaj v mnogih ozirih prekosil predvojno dobo. Kar se tu vidi elegancije in razkošja v velikomestnem smislu in, če hočete, bonvivanskem in douhuanskem, presega vsako domišljijo. Nekaj dan so našli doli poldrug tisoč avtov in še drugih ekvipaž. Stave velikanse in presegajo naš pilbarski razum. Mesto in država imata od teh dirk ogromne dohodka.

temu je od časa do časa vztrpetal in se plašno ozrl na vrata. Slednjič pa se je opijal in čeprav mu je Liseron sedela na kolenih, se je dotaknil le z rokami.

Helenina mala prijateljica je gledala Fiercea kot mačica prepovedano smetano in Torral, ki ji je sprva naklonil nekaj laskavih besed, ni zamudil naročevati šampanjca in se je brigal samo za plačilo.

Fierce se je obupno upiral, skušal se je celo rešiti v omočitnost, toda vinjenost ga je obšla prepočas in tudi le deloma. Slednjič se je deklica privilo k njemu, nato mu je celo sedla na kolena; pila je iz njegove čaše, opila se je in se nesramno vrgla nanj.

Posrečilo se mu je, da je vstal; že je hotel oditi. Toda vsi so se ga oklenili, da ga pridržijo; ko so zapustili pivnico, so vstopili v viktorijo.

Mévil, ki je bil že kakor brezumen, je zapovedal saisu, naj jih pelje kar naprej; kočijaž jih je brezbržno zapeljal do zadnjih hiš v predmestju. V neki anamski canhi jih je obsedla vrtlogarja domislica, da so naročili pijače. Prestrašen starec jim je prinesel riževega žganja, ki se pa jim je po »cocktail-i« zdelo pusto. Malo dalje proč, v neki samotni beznici na robu riževega polja, ki jo obiskuje kvas kitajskega naroda, si je izbral Torral, ki se je dolgočasil, anamskega dečka in je zahteval, da mu dajo prostor na blazinah. Oblačno nebo je zdaj pa zdaj ošvrknilo z debelimi kapljami nevihte in vsi so se pod streho stiskali v objemih in poljubih. Toda naliva ni bilo, pač pa je naraščala vročina,

Odkar je v Nemčiji življenje težje, so se preselili premnogi Rusi na Dunaj, posebno njihove gledališke in artistične družbe. Nastopi družbe Donskih Kozakov vzbujajo veličanske senzacije. V Apollu gledališču je zdaj velika družba baletnega oseba petrografske opere, pa tudi v Moulin Rouge gostuje zdaj znani dvorni balet Elckov. Da je po raznih fantazijah in varietetih vsak hip kako novo rusko društvo, niti posebej ne naglašam. Dostavljam le, da so povsod simpatično sprejeti, Podjetja delajo z njimi v naprej reklamo.

Jugoslovanski visokošolci so imeli tudi svoj protestni shod proti razmeram v Italiji in so sklenili obširno resolucijo, ki se je te dni izročila poslaniku, da jo odpošlje vladi. Zanimivo je to, da je komunistični del naše mladine predložil posebno resolucijo, v kateri trdi, da vse antantne države zatirajo manjšine, zato da je treba zaupati edino sovjetski Rusiji. Ta resolucija je propadla. Kakor da soveti sami ne izvajajo najhujšega terorja nad svojim lastnim ljudstvom!

Hrvatsko društvo »Prosvjeta« je imelo v nedeljo svojo običajno mesečno veselico z jako raznovrstnim programom. Pri tej priliki opozarjam rojake, ki prihajajo na Dunaj, da so veselice vsako prvo nedeljo v mesecu v prostorih »Zur Glocke«, Neubaugasse 5. — A. G.

Jubilej odličnega narodnega delavca.

G. Engelbert Gangl slavi 12. t. m. svojo petdesetletnico.

Ko bo potomstvo litalo po povestnici slovenskega naroda, se bo odprla pred njim bogata popisana stranica o vzornem življenju in plodonosnem delu moža, čigar ime živi v vsakem mestu in vsaki gorski vasi in bo živelo, dokler bo hotila po slovenskih tleh poštena slovenska noga. Malo je imen, ki bi bila zapisana tako globoko v narodno dušo in srca premnogh Slovencev od etanovskih tovarišev in uglednih delavcev na vseh poljih javnega življenja do preprostega seljaka, ki je obiskoval v mladosti ljudsko šolo, malo je mož, ki bi se lahko s takim ponosom in utego ozirali po svoji prošlosti, kakor Engelbert Gangl. Kdo da ne pozna, komu je neznan njegov kremeniti značaj, njegovo neumorno delo za povzdigo fizične in duševne sposobnosti slovenske mladine, kje je šola ali telovadnica, ki bi si ne stavila za vzor Gangla-Sokola in Gangla-čiča? Smelo lahko trdimo, da ni izobraženega Slovence, ki bi se ne zavedal, koliko truda in duševnega kapitala je vložil Engelbert Gangl v solidno stavbo slovenskega vzgojstva in kako bogate obresti prinaša ta kapital.

Naš kremenit značaj in vzor-delavec ga narodni blagor praznuje v ponedeljek 12. novembra 50 letnico svojega rojstva. Rojen 12. novembra 1873 v Metliki, je obiskoval Engelbert Gangl gimnazijo v Novem mestu in 1892 leta maturiral na ljubljanskem učiteljskem. Dve leti pozneje je napravil usposobljenostni izpit in po preteku štiri let odšel na Dunaj, kjer je absolvirati višjo pedagoško šolo. Svojo prvo službo je nastopil kot ljudskošolski učitelj 7. oktobra 1892 v Budanju, odkoder je prišel leto pozneje kot pomožni učitelj na I. mestno osnovno šolo v Ljubljani. 1903. leta je bil imenovan na pripravljavnico na realni v Idriji in kot državni vadnik učitelj je postal častni član bivšega slovenskega učiteljskega društva, redni član Hrvatskega pedagoškega književnega zbora v Zagrebu in redni član »Zemske ušted. spol. jednot učit. v Kral. Českem«. Leta 1908. je bil izvoljen za deželnega poslanca za Idrijo. Svetovna vojna tudi njemu ni prizanesla. Bil je dvakrat vpoklican, pretpel in okusil vse sladkosti vojaškega službovanja in bil med prvimi ranjenci na italijanskem bojišču. Ko je bila na inicijativno klerikalne stranke v deželni zboru odpravljena idrijska pripravnica, je bil nameščen na državni pripravnici v Trstu, kjer je ostal do marca 1917 do prevrata. Kmalu nato je bil odklican kot izredna moč k »Učiteljskemu To-varišu« v Ljubljano. Po trnjevi poti se je vzpenjal v svoj veliki skromnosti in marljivosti vedno višje in danes stoji pred proslavo 50 letnice svojega rojstva kot višji šolski nadzornik, dvorni svetnik, podstarosta JSS, nositelj reda sv. Save IV. stopnje, član in eden najboljših agitirnih delavcev v raznih kulturnih prosvetnih in vzgojnih društvih itd.

Pogled na njegovo delovanje na književnem in prosvetnem polju nudi pestro sliko uspeha in zaslug. »Zvonček«, »Domače ognjišče«, »Naša bodočnost«, »Sokolice«, »Pisanice«, »Slava Prešernu«, »Drugo berilo in slovnica«, »Tretje berilo«, »Druga čitanka«, »Šolski list«, pesmi, spisi in pedagoške razprave, ki jih najdemo po vseh slovenskih revijah, vse to priča, da Engelbert Gangl spada med one moze, ki niso pokladali rok in so žrtvovali vse svoje duševne sile, kadar je šlo za napredek in lepšo bodočnost svojega toli ljubljanskega naroda. Kaj naj povemo o Ganglu-družab-

niku, Sokolu, govorniku in starešini našega učiteljstva. Povsod zadostuje omeniti njegovo ime in vsi soglašajo v tem, da je prvi med prvimi, kadar je treba s pozitivnim delom in ustvarjanjem dokazati, da je smisel in cilj življenja v veliki ljubezni do naroda, domovine in mladine kot njune podlage.

Ce je vsako delo vredno plačila, lahko z mirno vestjo trdimo, da je Ganglo vredno stokratnega plačila. Da slovensko učiteljstvo danes krepko stoji na braniku nacionalnih in občedržavnih interesov, da ni izgubilo smisla za vse, kar je plemenitega, dobrega in vzvišenega, da stopa po trnjevi poti ljudske vzgoje smelo vedno dalje, ne oziraje se na vse ovire in da smo lahko kot mal, ogrožen obmejni narod ponosni na svojo zavedno, dobro vzgojeno in idealno mladino, gre velik del zaslu-gue uprav Engelbertu Ganglu, ki je bil

in ostane vzor stanovskim tovarišem in mladi slovenski generaciji. Debelo knjigo bi morali napisati, če bi hoteli dostojno in primerno oceniti vse zasluge njegovega nad 30letnega delovanja. Toda zdi se nam, da je sam jubilar preveč skromen in nesebičen, da ne išče krlatih besed in slavospevov in da mu bo najdražje plačilo za vse, kar je položil na altar domovine in naroda, ako ga ob 50 letnici rojstva sprejmemo in ohranimo v srcih tako, kakor je sprejel in ohranil on v svojem plemenitem srcu našo mladino. Gangla najlepše poveljujejo rezultati njegovega dela, ki so vtisnjeni kakor neizbrisni pečat v prosveto in vzgojo slovenskega naroda. In prepričani smo, da govorimo iz dna slovenske učiteljske, sokolske, mladinske in občedržavne duše, ko kličemo milemu slavljencu: še na mnoga leta!

Telefonska in brzjoavna poročila Jugoslovensko-bolgarski spor.

Danes opoldne sledi odgovor Bolgarske. — Bolgarski nacionalisti in Makedonci ščujejo proti Jugoslaviji.

— Beograd, 7. novembra. (Izv.) Kakor smo že včeraj opoldne kratko javili, prevladuje v naših vodilnih krogih splošno mnenje, da je treba nadaljni razvoj konflikta z Bolgarsko razmotrivati popolnoma mirno in trezno, čeprav napravljajo poročila iz Sofije globok vtis, da so se odnošaji v gotovih točkah poostriili.

Včeraj ves dan je manjši minister vodil konference z ostalimi ministri, ki jih je točno informiral o vsebini avtentičnih poročil, dospelih od našega poslanika iz Sofije.

— Sofija, 6. novembra. (Izv.) Ultimativna nota, izročena bolgarski vladi, je povzročila med makedonskimi čestiti veliko ogorčenje in skoraj revolto. Makedonski odbor je takoj sklical tajno sejo, na kateri so razpravljali o nadaljni taktiki makedonskih organizacij napram vladi dr. Cankova. Med Makedonci vlada proti dr. Cankovu sedaj nerazpoloženje, ker je bolgarska vlada izrazila pripravljenost, zadovoljiti zahtevam naše vlade. Na seji pod predsedstvom Todorova Aleksandrova je bilo končno sklenjeno, da se s posebnimi manifesti na narod skliče protestno zborovanje za danes opoldne, ko bo bolgarska vlada na svoji seji definitivno redigirala odgovor na jugoslovnski ultimatum. Zborovanje se ima vršiti na trgu Aleksandra Lenskega. Zborovanju imajo prisostvovati vse makedonske organizacije in sofijsko meščanstvo. Danes dopoldne so bile po mestu demonstracije. Demonstrantje so skušali vdreti v jugoslovnsko poslatništvo, kar jim je pa močan policijski kordon zabil.

— Sofija, 7. novembra. (Izv.) Predsednik vlade dr. Cankov je sinoči imel volilen shod, na katerem je govoril o zunanji politični situaciji in o konfliktu z Jugoslavijo. Omenil je: »Ono, kar dolgujemo, hočemo plačati, toda zahtevamo, da se spoštujemo tudi one naše pravice, ki jih nam jamči mirovna pogodba. Kar se tiče notranjih prilik in ureditve države, se hočemo z vso doslednostjo potruditi, da odstranimo razdiralne elemente, ki skušajo motiti dobre odnošaje med sosedi. Bolgarska hoče s sosednimi državami živeti popolnoma v miru in v sporazumu.

— Beograd, 7. novembra. (Izv.) Sinoči ob 17. so prispeli iz Sofije tri šifrirane brzjoavke poslanika Rakicića. Prva brzjoavka vsebuje poročilo o atentatu na podpolkovnika Krstića, drugi dve brzjoavki pa v celoti poročate o razpoloženju bolgarske javnosti in bolgarske vlade napram ultimativni noti naše vlade. Poslanik Milan Rakicić je dobil vtis, da skuša bolgarska vlada izkoristiti vsak moment, predno zadovolji v celoti našim zahtevam. Bolgarski odgovor ima slediti danes opoldne, ko poteče rok za odgovor treh ultimativnih točk. Pričakujejo, da bo vlada dr. Cankova skušala v zaviti formi priznati zahteve naše note. Zunanji minister dr. Ninčić je popoldne poročal ministrskemu predsedniku o položaju

v Sofiji. Vršila se je konferenca ministrov. Ugotovilo se je, da je bila nota Bolgarski predvsem mirnega in treznega značaja in da je pričakovati sprejem naših zahtev od strani Bolgarske. Po konferenci ob 17.30 je zunanji minister dr. Ninčić odšel na dvor, kjer je Nj. Vel. kralju poročal o vseh podrobnostih. Avdiencia je trajala 1/2 ure.

Vlada je sedaj ukrenila vse preventivne odredbe, da dobi zadoščenja od Bolgarske. Meja ob Bolgarski je strogo zastražena.

— Beograd, 7. novembra. (Izv.) Z ozirom na ogorčeno razpoloženje bolgarskega tiska in javnosti proti našim zahtevam je verjetno, da bo bolgarska vlada skušala najti pota, da bi se izognila izpolnitvi vseh pogojev ultimata. Če bolgarska vlada ne izvrši prvih treh točk tekom 48 ur, to je do danes opoldne, tedaj je naša država prisiljena odrediti gotove represalije.

Nekateri krogi govore o vojaški intervenciji. To je z ozirom na sedanj položaj izključeno, čeprav je vlada odredila strogo zavarovanje meje in obmejne straže ojačila. V slučaju neizpolnitve točk ultimata pričakujejo nekatere politični krogi, da bo vlada odredila zatvoritev meje napram Bolgarski.

— Sofija, 6. novembra. (Izv.) V znak protesta so danes popoldne večje ali manjše skupine Makedoncev in bolgarskih sovinitov prirejale demonstracije proti naši državi. Skupine so skušale tudi priti pred naše poslatništvo. Pristop je bil policijsko zavarovan.

ITALIJANSKI TISK O NAŠEM KONFLIKTU Z BOLGARSKO.

— Rim, 6. novembra. (Izv.) Italijanski tisk je prve dneve priobčil iz Sofije datirana poročila o atentatu na našega vojaškega atašea. Dalje so italijanski listi priobčili tudi vsebino ultimativne note bolgarski vladi. Značilna je okolnost, da italijansko časopisje ne smatra za umestno vsaj z besedico obsojati atentat, na drugi strani pa označa zahteve jugoslovnskega ultimata kot preostre in sovražne Bolgarski. O jugoslovnskem ultimatu, izročnem v Sofiji, piše »Corriere d'Italia«, da je neprijeteljen Bolgarske svetovlati, da se moderirajo. Vzemirjenje v Beogradu radi atentata je povsem razumljivo, Italija pa mora storiti vse, da se ohrani mir na Balkanu. Fašistovski organ »Nuovo Paese« skuša dokazati, da ne obstaja nikakva razlika med jugoslovnsko-bolgarskim konfliktom in onim Italije z Grško. Italija kot veselja je bila prisiljena varovati svoj prestiž napram balkanskim državam. V večerni izdaji piše »Corriere d'Italia«, da bo Italija brezdomno vse storila in opozorila stranke, da ne ustvarijo iz tega incidenta vprašanje velike politične važnosti. »Epoca« prizna, da so jugoslovnske zahteve zmerne. Opozorja pa na okolnost, da z nastopom jugoslovnske vlade soglašajo države Male antante. Te države je treba opomniti, da ne gre do predaleč.

Pred sklenitvijo konkordata z Vatikanom.

Uvedba staroslovnskega bogoslužnega jezika. — Nadškofija Beogradu. — Premurje se podredi mariborskemu škofu.

— Beograd, 7. novembra. (Izv.) Svoječasno je Vatikan sprožil pogajanja v svrhu, da se uredi odnošaji in položaj katoliške cerkve v naši kraljevini in da se tudi uredi vprašanje katoliških verskih organizacij v državi. Zunanje ministrstvo je pred dvema letoma sklicalo konferenco, na katero so bili pozvani strokovnjaki v cerkvenopolitičnih vprašanjih. Sestavil se je pozneje tudi ožji odbor, ki je v vseh podrobnostih proučeval cerkvenopolitična vprašanja ter zbiral material za sestavo konkordata, ki se ima sedaj v najkrajšem času končno veljavno skleniti in podpisati. Vaš dopisnik je imel včeraj priliko v daljšem razgovoru razpravljati o konkordatu s papeškim nun-

cijem monsr. Pellegrinettijem. Nuncij mu je dal kratka pojasnila, naglašajoč, da je Vatikan pripravljen skleniti z našo kraljevino konkordat, s katerim se imajo definitivno urediti naši odnošaji napram Vatikanu ter položaj rimsko katoliške cerkve v naši državi. Med drugim je važno in zanimivo vprašanje o bogoslužju. Nuncij je poudarjal, da je Vatikan pripravljen sprejeti zahtevno našo vlado, da se v vse katoliških cerkvah na ozemlju naše kraljevine uvede služba božja v staroslovnskem jeziku. Daje se ustanovi v Beogradu nadškofija. Imenovanje nadškofa bi bilo že sledilo, toda v Beogradu se ni zgrajena temu primerna katedrala in ni škofiska palača in pa kapitelj. V kra-

kem se pričena gradnja katedrale, palače, kapitlja in posebnega konvikta za katoliško mladino. Konkordat bo dalje tudi definitivno uredil teritorialno pripadnost nekaterih obmejnih občin in pokrajin pod cerkveno jurisdikcijo. Med drugim se ima podrediti Premur-

Kongres za italijansko ekspanzijo.

Naloga italijanske finančne organizacije v inozemstvu. — Izseljeniški problem. — Ekspanzija na vzhod. — »Dante Alighieri«.

— Trst, 6. nov. (Izv.) Skupine kongresa delujejo in razvijajo se misli o italijanski gospodarski in trgovski ekspanziji. Posebno živano je bilo v prvi skupini, to je finančni, kjer je bilo govora o pomenu in delovanju italijanskega bank v inozemstvu. Naglašala se je potreba pozornosti na sedesno Jugoslavijo z nasvetom, da se uredi odnošaji z njo, ker doslej tam italijanska banka še ni mogla pričeti nikake akcije. Poročevalec o udejstvovanju bančnega poslovanja v inozemstvu je bil kom. Alberti. Kom. Brunner je omenjal prilike, ki so se po vojni ustile, v katerih bi bili italijanski finančniki z lahkoto prodili v gospodarstvo podonavskih dežel in posebno Avstrije. Francija in Anglija sta si znali potom bančnega organizma navezati nase industrijo in druga plodonosna podjetja. Nasvetuje skrajno previdnost, da bi italijanska ekspanzija v tem pogledu ne izvala sovražnosti. Finančne organizacije Italije morajo storiti vse, da bo podonavsko gospodarstvo gravitiralo proti Jadranu.

V skupini, ki se bavi z izseljevanjem, so bile dolge razprave. Misli se na dogovor s kako republiko v Južni Ameriki, kamor bi krenilo izseljevanje Italijanov, ki bi morali dobiti tam po enem letu državljanstvo in dotična republika bi morala uvesti v urade italijansko poleg španščine. Izseljevanje hočejo organizirati povsem v narodno svrhu. Nikdar ne bodo Italijani velik narod, ako ne pridejo do gospodarske neodvisnosti. To pa dala samo direktn in lasten vir za preskrbo s surovinami. Ta cilj mora zasledovati izseljevanje. »Vzhod, že znano polje za znamenosno italijansko ekspanzijo iz prejšnjih časov, je najbližji cilj, po katerem morata stremiti pogled in volja nove Italije.« Izseljencem pa treba tudi vzgoje in izobrazbe, zato nasvetuje primernih šol.

Koroški deželni zbor.

Obljube deželnega glavarja Slovincem.

— eClovec, 6. novembra. (Izv.) Novovoljeni deželni zbor, v katerem imajo Slovinci dva zastopnika, se je danes dopoldne sestal na prvo sejo, da izvrši konstituiranje raznih odborov ter volitve predsedstva in deželnega glavarja. Seji je prisostvovalo 42 poslancev. Za prvega predsednika deželnega zbora je bil izvoljen nemški nacionalalec ing. dr. Fattinger, za II. socialni demokrat Julij Lukas in za III. krščanski socialalec dr. Karl Rokitsky.

Za deželnega glavarja je bil izvoljen s 25 glasovi vodja nemških kmetov Vincenc Schumy, 17 glasov je bilo oddanih praznih. Ko so se izvršile še nekatere volitve odborov, je položil novoizvoljeni deželni glavar Schumy prisego ter podal v imenu vlade izjavo o delovnem programu deželnega zbora. Glavne naloge deželnega zbora naj bi bile razne reforme gospodarskega in finančnega značaja. Načelo deželnozbornskega gospodarstva bodi varčevanje in povzdiga gospodarske produkcije.

Koncem svojega govora se je deželni glavar v kratkih besedah spomnil tudi koroških Slovincov. Med drugimi je svečano izjavil:

Nacionalni boj v deželi naj mero-dajni krogi in osebe potisnejo v ozadje in naj ga kolikor mogoče omili, kajti le na temelju sporazuma obeh narodov je mogoč skupen napredek. Samo obsebi umerno, da zakonodaja in uprava ne bodeta napram Slovincem drugače postopali, kakor napram Nemcem v deželi, v kolikor se bodo prvi gibal na tleh danih razmer, enotnost dežele priznati in domovinsko zvestobo domačega naroda ohraniti nedotaknjeno.

Deželni glavar je dalje omenjal težko budo in nesrečo nemškega naroda v Nemčiji. Izjavo deželnega glavarja je večina zbornice sprejela z odobravanjem.

Finančni odbor.

Postavke za Slovenijo.

— Beograd, 7. nov. (Izv.) Prva sekcija finančnega odbora je včeraj dopoldne razpravljala o proračunu ministrstva vojne in mornarice. Sprejet je bil proračun ministrstva brez proračuna za mornarico in pa obmejne straže. Redni in izredni izdatki znašajo za vojno ministrstvo 1871 milijonov 457.942.40 Din. O proračunu vojnega ministrstva se je mestoma razvila živahna debata. Osebnne izdatke za vojsko je sekcija sprejela brez vsake spremembe. Opozicija pa je kritizirala postopanje vlade pri raznih vojaških dobavah. Posl. Sečarov (dem.) je protestiral proti temu, da se višji oficirji vmešavajo v politiko, kar kaže slučaj generala Milana Filipovića, komandanta timoške divizije v Zajčaru, ki se je udeležil sed radikalnega kluba. Opozicija je dalje tudi protestirala proti temu, da se v vojski povečava kontigent oficirjev, čeprav se je v ministrstvu naglašalo reduciranje oficirskega zbora. V enem letu se je število oficirjev povečalo za tisoč. Vojni minister general Pešić je odgovarjal na očitke s pripombo, da mu finančni minister še vedno dolguje iz naslova lanskega proračuna

je, ki v cerkvenem oziru spada še pod jurisdikcijo somboteljskega škofa, mariborski škofiji.

Tekst konkordata je že skoraj dogotovljen in ministrstvo ver predloži načrt konkordata v najkrajšem času ministrskemu svetu v odobrenje.

Najvažnejši izmed sklepov vseh skupin so oni, ki se tičejo ekspanzije na Vzhod. Poročevalec Januzzi je izjavil: »Italija je revna dežela in ne zadostuje za svoje številno prebivalstvo. Zato pa si ne more ustvariti svojega bogastva v notranjosti. Mora ga iskati drugodi, pred vsem pridobivajoč z delom svojih sinov vso moč prevladanje v gospodarsko-trgovski ekspanziji na Vzhodu. Naša akcija se mora vršiti proti Levantu, kamor naj gre naše kvantitativna emigracija in kamor naj se izvažajo naši produkti in od koder naj dobivamo surovine, katerih je polno na Vzhodu. Da se nameravana ponetracija posreči, treba da poznamo pshlo mladega Orienta, njegovo kulturo, jezike in aspiracije.« Nato opozarja na Orientalni zavod v Neaplju, ki naj pomaga odselj najuspešnejše pri italijanski ekspanziji na Vzhod.

V odseku za propagando v inozemstvu se je razpravljalo tudi o delovanju društva »Dante Alighieri«. Ustanovljeno je bilo v podporo irendentističnega gibanja, pozneje je obrnilo svoj delokrog na Italijane v inozemstvu. Sedaj ima v tujih deželah sto podružnic, vzdržuje otroške vrce, ljudske in celo srednje šole. Naglašala se je pri tem naloga društva na meji v Julijski kraljini v svrhu asimilacije, kjer dela skupno z »Legio Nazionale« (Kaj to spada tudi na kongres za italijanski gospodarski razmah v inozemstvu?) Italijani zamiljajo v inozemstvu po vseh važnejših prestolih in pokrajinskih središčih tudi svoje dnevnike, ki bi sproti »popravljal« vse vesti, katere bi bile za Italijo neugodne in nevedne.

Zborovanja imajo preveč imperijalističen značaj, preveč so bahiška in izvalnata tako da se bo znalo inozemstvo nabrfe pravčasno trdno zavarovati proti napovedani italijanski ekspanziji.

150 milijonov. Ker finančni minister dr. Stojadinović ni bil na seji prisoten, se bo debata o vojaških dobavah in kreditih danes nadaljevala.

— Beograd, 7. novembra. (Izv.) Tretja sekcija finančnega odbora je včeraj razpravljala o proračunu ministrstva javnih del. Glede Slovincov se je razvila kratka debata in je bilo doseženo povijanje nekaterih kreditov za zidavo raznih poslopij in gradnjo mostov in cest. Celokupni izdatki za gradbeno direkcijo, mostove in visoke stavbe znašajo za Slovenijo po proračunu 22.424.679, od teh redni izdatki 10.387.579 D izredni izdatki pa 12, 037.100 Din. Sekcija je dovolila povečanje kredita za zidavo nekaterih stavb tako za anatomski zavod v Ljubljani v celokupni svoti 3 milijonov dinarjev. Sekcija je proračune za Bosno in Hercegovino ter Banat sprejela brez vsakih večjih sprememb. Pri razpravi o proračunu za Hrvatsko in Slavonijo je opozicija konstatirala, da ta proračun ne izkazuje nikakih postavk za zidanje novih šol v Hrvatski in Slavoniji; ker je sekcija uvidela utemeljenost ugovora in je priznala Hrvatski pravico do zidanja novih šol, se bo razprava o teh postavkah danes nadaljevala.

Seja te sekcije je določena za danes ob 3. popoldne. Na sejo je povabljen tudi finančni minister. V proračunu ministrstva javni del je za medicinsko fakulteto v Beogradu določenih 10 milijonov kredita, iz katerega se imajo zgraditi fiziološki inštitut, patološki in anatomski zavod, interna klinika, kirurška klinika in ginekološki zavod. Za novo narodno skupščino je določenih 6 milijonov dinarjev.

Deflacijska politika Narodne banke odobrena.

— Beograd, 7. novembra. (Izv.) Včeraj dopoldne in popoldne je bila plenarna seja glavnega upravnega odbora Narodne banke. Upravni odbor je imel rešiti vprašanje novih kreditov in povijanja obkta novčanice. Izmed zunanjih članov so seji prisostvovali upravni svetniki: dr. Karel Triller iz Ljubljane, grof Kulmer in Vladimir Turković iz Zagreba ter dr. Vojislav Šola iz Sarajeva. Na popoldanski seji, po končani debati o novih kreditih in o deflaciji oz. inflaciji je upravni odbor sprejel tole resolucijo:

Glavni upravni odbor Narodne banke je na današnji seji po daljšem razmotrivanju o vprašanju kreditov konstatiral, da sedanja kriza ne izvirja iz pomanjkanja denarja, temveč iz slabega vporabljanja kreditov.

Leka za odstranitev te krize torej ni iskati v povečanju novčanicega prometa, nego v odstranitvi vzrokov, ki so povzročili to krizo. Narodna banka torej smatra, da obkta denarja ni treba povečati, marveč se ima ostati pri sedanjem kontingentu novčanice.

VELIKI IZGREDI V NEMČIJI.

— Berlin, 7. nov. (Izv.) Včeraj ves dan so se po raznih predmestjih ponavljali izgredi brezposelnih, ki so oplenili nad 1000 raznih trgovin. Skupine izgreznikov, močne 30 do 50 oseb so udirale v prodajalne ter posebno odnašale konfekcijsko blago in čevlje. Policija je bila napram demonstrantom ponekod brez moči. Močni vojaški oddelki so proti večeru skušali vzdržati splošni mir. Do noči je bilo aretiranih 453 demonstrantov. Vlada je prvotno pričakovala, da bo s akcijo za snižanje cen kruha potolažila nezadovoljne mase. Zaželjeni uspeh je izostal.

ARETACIJA CLANOV RESKE KONSTITUCIJE

— Sušak, 6. novembra. (Izv.) General Giardino je danes izdal ukaz po policijskim oblastem, da imajo izvršiti aretacijo petih poslancev reske konstitucije, ki pripadajo takozvani Depoljivji manjšinski stranki in ki so se udeležili zadnje konstituantne seje v Kraljevi.

RAZMEJITEV Z ITALIJO.

— Beograd, 7. novembra. (Izv.) Član razmejitvene komisije za Italijo polkovnik Daskalović je prišel včeraj v Beograd na brzojavni poziv zunanjega in vojnega ministra. Zunanjemu ministru je predložil polkovnik Daskalović popoln načrt razmejitve. Načrt je bil odobren od generalnega štaba in merodajnih uradnih funkcionarjev. Načrt je bil snoči predložen vladni v odobrenje. Kakor poročajo nekateri listi, gre za delno korekturo naših meja. V priznanje, da se Reka anektira od strani Italije, ima naša država dobiti nekaj — »vrhov in strateških točk«.

ZUNANJEPOLITIČNA DEBATA V PRAŠKEM PARLAMENTU. ZAUPNIKA VLADI.

— Praha, 7. nov. (Izv.) Narodna skupščina je včeraj nadaljevala generalno debato o ekspezi z zunanjega ministra dr. Beneša. Nemški poslanci so vladni izrazili nezaupanje, naglašajoč, da je češkoslovaška zunanja politika izključno frankofilska in Nemcem neprijazna. Dalje so Nemci izvajali, da ne morejo podpirati državnikov češkoslovaške politike, ker francoska politika gre za to, da drža Nemčijo za vedno v tla. Nemški socialisti Czech je v imenu semških socialistov pozval češkoslovaško vlado, da v Parizu vpliva na Francijo, da se omili reparacijski problem.

Poslanec slovaške ljudske stranke Juriga je prebral izjavo stranke, v kateri protestuje proti temu, da bi se smatral slovaški narod za enotnega s češkim.

Nemški nacionalec Lodgeman je imel izredno pobarvan govor, v katerem je izjavil, da bo Nemčija kot nosilka nemstva še nadalje obstajala ali pa sploh ne več. Obžaluje, da sudetski Nemci ne morejo sodelovati za ohranitev enotnosti Nemčije.

Nemški demokrat posl. Kafka je pozval češkoslovaško vlado, da ohrani še nadalje strogo nevtralitet napram Nemčiji, ki sedaj preživlja dneve težke katastrofe.

Vodja čeških demokratov posl. dr. Kramář se je izjavil za načela sedanje politike ter v daljših izjavah dokazoval, kako je skušala Nemčija Francijo glede reparacij izigrati in se reparacijam sploh izogniti.

Politične vesti.

== Zbor zaupnikov klerikalne stranke. Na zaupniškem zboru klerikalne stranke je bil izvoljen za načelnika SLS dr. Anton Korošec, za prvega podnačelnika Bogomil Remec, za II. podnačelnika Ivan Brodar, za III. podnačelnika Ivan Ogrin in za IV. podpredsednika dr. Andrej Gosar. V izvršilni odbor so bili izvoljeni: dr. Korošec, Fran Kremžar, dr. Mohorič, učitelj Strukelj, dr. Brejc, dr. Natačen, dr. Božič, dr. Stanovnik, dr. Breclji, dr. Kulovec, dr. Slavič, Fran Smodej, Fran Gabrovšek, Jože Gostinčar, Anton Sušnik, dr. Hohnjec, Veselj, Ivan Ogrin, Bogomil Remec, dr. Gosar, Marko Kranjc, Ivan Brodar, Vinko Munda in Ivan Gajšek. Na shodu so sprejeli resolucijo o taktiki, avtonomiji, o prosveti, o zadružništvu, o obrti in industriji. Resolucija o taktiki se glasi: »Zbor zaupnikov SLS jemlje poročilo svojega načelnika z odobravanjem na znanje ter izreka popolno zaupanje Jugoslov. klubu in mu glede taktike prepušča svobodno roko.« Glede avtonomije je bila sklenjena tale resolucija: »Najširša zakonodajna avtonomija cele nedeljene Slovenije je in ostane središče in kardinalna točka vsega našega aktualnega političnega programa, za katero se hoče SLS brez popuščanja in omahovanja dosledno enrgično in neizprosno boriti z vsemi silami, dokler je ne doseže.« Končno je zbor zaupnikov protestiral proti italijanskemu nasilju v Primorju, proti uvedbi kuluka in proti odpravi ministrstva za socialno politiko, ter izrazil zahtevo, naj se vojaške bremena olajšajo s tem, da bi slovenski vojniki služili v ožji svoji domovini.

== Kriza v ministrstvu za agrarno reformo. Ker je nastalo v radikalni stranki in Voljodini veliko nezadovoljstvo proti ministru agrarne reforme Stojadinoviču, zahtevalo vojvodinski radikalni poslanci njegov odstop. Vojvodinski radikalni so nezadovoljni z dosedanjim agrarno politiko.

== Poset naših parlamentarcev na Poljskem. Za soboto je določen odhod naših parlamentarcev, 26 po številu, v Varšavo. Skupščinski tainik Stepo Kobasica je včeraj o programu obiska deljal konferenco s poljskim poslanikom Okenskim. Potovanja naših parlamentarcev v Varšavo se udeležijo tudi zastopniki vladinih listov, in to samo beogradskih. Novinarji ostro kritizirajo enostransko postopanje skupščinskega predstevstva.

== Češki Nemcem raste greben. Nemški senatorji Jelinek, dr. Spiegel, dr. Mayer-Harting, Knirsch in tovariši so podali vladi interpelacijo, v kateri pravijo, da so Nemci vsi zavzeti in z

Po zaključku debate je zbornica izrazila zaupnico vladi in odobrila dosedanje politiko. Za zaupnico so glasovali poslanci koaliranih strank, proti pa so glasovali Nemci, slovaška ljudska stranka in komunisti.

NEMČIJA PRIPRAVLJA REVANŽNO VOJNO.

— Pariz, 6. nov. (Izv.) Na današnji seji je poslaniška konferenca sestavila in pozneje izročila nemškemu poslanstvu noto, v kateri se zahteva vzpostavitev kontrolne komisije za Nemčijo. Nota zahteva, da se dajo članom Belgije in Francije v tej komisiji vse garancije za neovirano kontrolo v Nemčiji.

Listi dalje objavljajo, da je Nemčija storila vse, da se pripravi za revanžno vojno. Francoska vlada ne more mirno smotriti sedanega razvoja dogodkov v Nemčiji, posebno akcije, da se uvede diktatura. Francija mora radi dogodkov v Nemčiji resno in s skrbjo misliti na obmelno varnost in zavarovanje meje.

ITALIJANSKO - ČEŠKOSLOVAŠKA CARINSKA POGAJANJA.

— Rim, 6. nov. (Izv.) Včeraj je prispele češkoslovaška delegacija za pogajanja k carinskemu sporazumu, ki izpopolni trgovsko pogodbo med Italijo in Češkoslovaško z dne 24. marca 1921. Pogajanja se prično danes. Na razgovor pridejo tudi druga gospodarska vprašanja.

RADIOTELEGRAFIČNA POSTAJA NA REKI.

— Reka, 6. nov. (Izv.) Včeraj je bila inavgurirana javna radiotelegrafična služba med Reko in Rimom. Reška postaja zveže Reko z Rimom, Genova, Dunajem, Budimpešto, Beogradom in z ladjami v sredozemski kotlini. Iz Rima je prišel pozdrav V. Marconija na guvernerja Giardina in Colonna di Cesarò je pozdravil italijansko Reko. Giardino je v svojem odgovoru označil Reko kot žarišče na skrajni meji italijanske domovine.

PROGLASITEV ČEŠKE ZA REPUBLIKO.

Živahno republikansko gibanje.

— Atene, 6. nov. (Izv.) Grški tisk zelo ostro napada dinastijo, ki jo obdolžuje vseh nesreč in katastrof ter zahteva, da se proglasi Grška za republiko. General Kondilis, komandant grške mornarice je ostro nastopil proti dinastiji. Obsodil jo je, da danes ni ničesar storila za blagobit naroda, marveč da ga je vedno pehala v nesrečo. Danes popoldne so bile velike demonstracije po ulicah prestolice. Demonstrantje so klicali: »Doli s kraljem!« »Živela republika!«.

mučnim razočaranjem čitali govore, ki jih je imel predsednik republike v inozemstvu. »Ne morejo si pojasniti, da je mogel predsednik obljubiti Franciji zvezo v dobrih in hudih časih, ne da bi vzel v pretres, da ima v vprašanih miru in vojske odločilno besedo narodna skupščina ter vprašujejo, kako more vlada te govore zagovarjati in ako hoče v bodoče skupščino (v tem slučaju Nemce) respektirati.« V tej interpelaciji so Nemci dovolj odkrito pokazali svojo domišljavost. A dokler bodo imeli Čehi svojo narodno državo, povedo lahko urbi et orbi, da delajo politiko te države, ako gredo skupaj s svojimi zavezniki. Če bi Čehi ne hoteli vladati tako, kakor je treba v narodni češkoslovaški državi, bi plesali kakor bi nemški Mihi godel. Kakšen ugled bi potem uživali Čehoslovaki v zunanjem svetu in kakšno vrednost bi imeli za zaveznike, je docela jasno.

== Češkoslovaško poslaništvo v Carigradu. V kratkem se ustanovi v Carigradu češkoslovaško poslaništvo. Nato prične češkoslovaška država pogajanja s Turčijo v svrhu sklenitve trgovske pogodbe. Sedaj se nahaja v Carigradu samo češkoslovaški delegat dr. Svetlik z baš najpotrebnejšim osojem.

== Nemška agitacija proti češki šoli in češki narodni slavnosti. Da bi Nemci v Bohovi pokazali, kako mrzijo češkoslovaško republiko, objavljajo v nemških listih poročila, v katerih se zahvaljujejo nemškemu prebivalstvu v Bohovi za to, da je odšlo iz mesta ter se ni udeležilo češke slavnosti. Istotako se toplo zahvaljujejo vsem onim bohovskim Nemcem, katerim ni bilo mogoče ostaviti mesta, pa so zastrli okna, da bi ne videli Čehov. Bohovski Čehi se nad tem nemškimi početjem niso prav nič spotikali, ker že davno predobro vedo, da ne morejo nič dobrega pričakovati od zagrejenih nemških sodržavljancev. Pri zadnjih občinskih volitvah je bil izvoljen za češko manjšino tudi en Čeh v občinski zastop, s katerim se je novemu županu posebno hudo pokadilo pod nos, saj je v svojem nastopnem govoru pripomnil, da se bo z občinskim zastopnikom češke narodnosti ob priliki še bavil. Istotako so bohovskim velikim Germanom na potu tamošnje češke šole in češki učitelji; zato jih pa tudi v svojih organih stalno napadajo, namesto da bi svoj prosti čas porabili za učenje državnega jezika, da bi ne vlekli še čeških kron za svoje protidržavno delovanje. Dasi leži mati Germanija na tleh, vendar megalomanija Nemcev še ni zapustila. Bržkone pride na mater Germanijo še večje gorje.

Gospodarstvo.

Dr. Gustav Gregorin:

ZAKAJ JE POTREBNO POVIŠANJE ZAKONITEGA KONTINGENTA NOVČANIC »NARODNE BANKE«?

Poziva se na svoje članke o vprašanju inflacije in deflacije, priobčene v številkah 218., 221., 229., 235., 241. in 252. »Slov. Naroda«, hočem dokazati, da že danes obstaja potreba zvišanja zakonitega kontingenta novčanic »Narodne banke« za najmanj 1500 milj. dinarjev.

Da ne bo v tem oziru nobenih nesporazumljenj, moram povedati, da vprašanja omenjenega kontingenta ni razumeti kot takojšnje zvišanje obtoke novčanic kar tja v en dan, ampak le razširjenje meje, do katere naj sme »Narodna banka« izdajati nove novčance za izključno produktivne svrhe, upoštevajoč stroge kriterije, kakor sem jih označil v prejšnjih člankih. Gre torej za vprašanje, da se z razširjenjem navedene meje omogoči Narodni banki plodono delovanje, da je zakonito-formalni vzroki ne prisilijo, odrekati kreditne za potrebne produktivne gospodarske svrhe ter s tem ovirati gospodarski razvoj, kateremu imajo denarna sredstva služiti. V dokaz pa, da že danes takorekoč »visi v zraku« potreba zvišanja kontingenta novčanic za nadaljnjih 1500 milj. Din, naj služi sledeče:

Glasom tedenskega izkaza Narodne banke od 22. pr. m. je imela država na ostanku Blairovega posojila vloženih pri Narodni banki 176.1 milijonov Din ter so znašali privatni žiro-računi in privatne vloge pri njej 250.7 oziroma 188 milijonov Din, kar sem navedel že v zadnjem članku. Te vloge v skupnem znesku od 614.8 milijonov Din so odpovedljive vsak čas. Narodna banka mora biti torej pripravljena, da jih izplača z novimi novčanicami. Prav gotovo je, da država v kratkem mora dvigniti omenjenih 176.1 milijonov Din v krite investicije, za katere ta svota niti zdaleč ne zadostuje. Z ozirom na veliko pomanjkanje denarja je tudi pričakovati, da se bodo privatne vloge od dne do dne krile. Poleg tega znašajo neizplačane tirjatve dobaviteljev države po verodostojnih zatrilih najmanj 1000 milijonov Din. Ker ni misliti, da more država izplačati ta dolg iz davčnih dohodkov in ker je njen kredit pri Narodni banki izčrpan, državi ne preostane drugo, nego najeti v to svrhu zunanje posojilo, ali pa izdati svojim upnikom bone oz. obligacije, katere bodo smeli poslednji eskomptirati pri Narodni banki, ako bo na to Narodna banka sploh hotela pristati. V enem kakor drugem slučaju se bodo morale izpremeniti tuje devize in valute oz. boni ali obligacije v dinarske novčance do omenjene svote 1000 milijonov.

Ta dolg države in gori omenjena svota ulog 614.8 Din, opravičujeta mojo trditve, da je — ne glede na druge od mene v prejšnjih člankih navedene razloge že danes evidentna potreba zvišanja zakonitega kontingenta za najmanj 1500 milijonov Din.

Ogromni dolg države proti dobaviteljem nam razasnjuje na eni strani, zakaj da naši produktivni sloji trpijo na takem pomanjkanju denarja. Na drugi strani pa je ta ogromni dolg države ostra kritika glede gospodarjenja naše finančne uprave, ki seveda ne čuti nobene potrebe najemati kredit pri Narodni banki, ko si je pribavila kredit 1000 milijonov Dinarjev na breme in proti volji naših pridobitnih krogov.

Pač pa obžutijo težke posledice take politike v naši državni administraciji prizadeti dobavitelji, ki morajo plačevati denarnim zavodom visoke obresti za izposojen obratni kapital. In z njim tudi denarni zavodi sami, ki ne morejo priti do povračila državnim dobaviteljem posojenih svot. Odtod izvira in prihaja največji del denarne krize, v kateri se nahajajo današnji pridobitni krogi in naši denarni zavodi. Ako bi vsled rešenja obveznosti države nam njenim dobaviteljem prišlo v promet omenjenih 1000 milijonov Din, bila bi naša denarna kriza pri kraju. Končno pa visi v zraku nad obtokom naših novčanic še Damoklejev meč povračila ob izmenjavi kronskih novčanic pridržana 20-odbitka v približnem znesku od 240 milijonov Din, katero povračilo je bilo že nešteto krat obljubljeno ter istotako nešteto krat odloženo. Zdi se pa po zadnjih izjavah finančnega ministra, da se sploh ne misli več na povračilo omenjenega odbitka.

Ni moja naloga, da se spuščam v kritiko takega postopanja. Izražam pa le bojazen, da bi taka razbremenitev državnih financ mogla imeti za posledico težko obremenitev državnega čuta prizadetih interesentov. Dvomim, da se za 240 milijonov Din izplača prevzeti odgovornost za take mogoče posledice, ne glede na materijelno škodo, ki bi zadela iste interesente. To pa le mimogrede.

Prihodnjič hočem obravnavati vprašanje, kako bi se dalo po mojem mnenju rešiti vprašanje zvišanja danes iz-

črpanega zakonitega kontingenta novčanic »Narodne banke«, ne da bi se predrla načelo tretjinskega kovinskega kritja.

★ ★ ★

Izvoz tekstilnega blaga iz Češkoslovaške in Avstrije v Jugoslavijo.

Po čeških podatkih navajamo glede izvoza tekstilnega blaga iz Češkoslovaške in Avstrije nastopne številke: V stroki bombaževih izdelkov se je dvignil češkoslovaški izvoz v Jugoslavijo s 6200 kvintalov v letu 1920 na 39.184 kvintalov v letu 1921, avstrijski izvoz pa s 3154 na 21.216 kvintalov. Pri posamnih drugih izdelkih se navajajo številke za leta 1920 do 1922: Izvozilo se je iz Češkoslovaške 4529, 3661, in 3151 kvintalov, iz Avstrije se je izvozilo v istem času 489, 5612 in 4791 kvintalov, tako da v teh strokah stopa Avstrija pred Češkoslovaško. V bombaževih tkaninah jo Češkoslovaška presega. Razlika med izvozom obeh dežel pa se stalno zmanjšuje. V stroki pletenega in tkanega blaga je množina, uvožena iz obeh dežel, skoraj enaka, vendar pa je leta 1921, češkoslovaški izvoz znatno prekosil avstrijskega. Glede izvoza volne in volnenega laga ostaja Avstrija za polovico zadaj. V letih 1921 in 1922 je šlo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo takega blaga za 3946 in 7323 kvintalov, v prvi polovici preteklega leta pa 3946 kvintalov. Izvoz iz Avstrije je znašal 3130 kvintalov leta 1920, in 3036 kvintalov naslednjega leta, dočim je za celo lansko leto znašal komaj 2927 kvintalov. Češkoslovaški izvoz volnenih tkanin v Jugoslavijo raste in je dosegel lani 5554 kvintalov, dočim je avstrijski izvoz v tem letu, 1244 kvintalov, nekoliko manjši nego prejšnje leto. Tako je v izvozu volnenega, tkanega in pletenega blaga Avstrija presegala Češkoslovaško, ker je leta 1921 in lanski avstrijski izvoz dvakrat tako velik kakor iz Češkoslovaške. Češkoslovaški izvoz damskih in moških oblek v Jugoslavijo je lansko leto padel na 1485 kvintalov s 3449 prejšnjega leta in zaostaja tudi za izvozom i. 1920. S tem se je znatno približal avstrijskemu izvozu, ki je s 1666 kvintalov leta 1921, padel na 1443 v naslednjem letu. V izvozu perila tudi zaostaja češkoslovaški izvoz za avstrijskim. Glede izvoza svilenega blaga je češkoslovaški izvoz znatno zadaj za avstrijskim, toda s polsvilenim blagom pa presega Avstrijo za eno tretjino. Češkoslovaški izvoz tega blaga v Jugoslavijo je znašal 1921 leta 576 kvintalov, lani pa 345, avstrijski izvoz v teh letih 337 in 280 kvintalov. Glede tekstilnega blaga je pri nas menda še vedno na prvem mestu Italija, ki izpodirja Češkoslovaško in Avstrijo. Mi bi želeli, da se že skoro konsolidirajo trgovski stiki med našo državo in Češkoslovaško ter stopijo v uvozu raznovrstnega blaga iz inozemstva povsem iz upoštevanja vsi naši sovražniki!

★ ★ ★

—g Novosadska blagovna borza 6. nov. Na produktni borzi notirajo: Pšenica bačka 79-80 kg 2%, pšenica 325, 79-80 kg, 100% kasa, 1 vag. 320.50, ječmen bački pšenica 255; bački 68 kg duplikat kasa, 255, oves bački Beograd, 7 vag. 230, koruza bačka Subotica, 3 vag. 203-208; bačka stara 1 vag. 240; za september-marc 25% kasa, 1 vag. 255, za januar 100% kasa, 2 vagona, 205; za februar, duplikat kasa, 6 vag. 232.50-235; za marc, 3 vag. 320, za april-maj 10 vag. 255. Fižol beli bački, duplikat kasa, 1 vag. 530 moka baza »0« 520, »0+« pšenica 525; baza »0« duplikat kasa, 2 vag. 527.50; »0+« pšenica duplikat kasa 3 vag. 520-525; »2« 2 vag. 470-475, »5« duplikat kasa 1 vag. 425, br. »6«, 3 vag. 350 otrobi v jutu vrečah 2 in pol vag. 130. Tendence mlačna.

—g Spekulacija z obligacijami vojne okladnice. Finančno ministrstvo je te dni dobilo informacije, da se vrše z obveznicami vojne okladnice razne zlorabe, zlasti od strani spekulativov. Cilji cilj je, da izpodrine vrednost teh državnih obligacij. Ker je te vrste verižništvo škodljivo za državo samo, je finančno ministrstvo sklenilo storiti temu konec. Zlorabe so nastale na ta način, da so verižniki kupovali obligacije po zelo nizkem kurzu (bili so slučaj, da so kupovali 100dinarske obligacije po 7 dinarjev), pozneje pa so iste obligacije dajali kot kavlje za nominalno vrednost. Finančno ministrstvo bo v bodoče najstrožje kaznovalo to spekulacijo.

Juliska krajina.

— Z Goriškega. Slovenski starši se zbirajo in podpisujejo proteste proti uvedbi italijanskega učnega jezika na osnovnih šolah. Take proteste so poslali v zadnjem času na pristojna oblastva iz občin Rihenberg, Vrtojba, St. Peter in Šturije-Zapuže. Starši zahtevajo odločno, da se spoštujejo njihove pravice do otrok in pravice otrok do vzgoje in izobraževanja v materinem jeziku. Povdarjajo, da oni plačujejo šolo in pošiljajo v njo svoje otroke, da se tam čeka naučijo, tudi državnega jezika, ali pouk se ima vršiti v materinem jeziku, ki je naravna podlaga prvotnega pouka. — Na dan vseh svetnikov je položilo društvo »Mladika« v Gorici na grob pisatelja Ivana Erjavca lep venec. Kakor znano, počiva pisatelj Erjavac na starem pokopališču v Gorici, kjer je pokopan tudi nepozabni goriški buditelj dr. Lavrič. — Fašistovska proslava se je vršila tuintam, posebno na Krasu, najsvetanejši seveda v Sežani, kjer so se vrstili »pri treh kronah« raznovrstni govori, v katerih se je povdarjala tudi »regeneracija«, ki jo je izvršila sedanja vlada. — V Kanalu v Soški dolini so izkopali nekega neznanega volaka in truplo izpostavili v mrtvašnici. Pri pogrebu je bila maša in fašisti so nagnali ljudje vkupaj. Govoril je znani patrijot Peternel, katerega je tržaški »Piccolo« tem povodom promoviral za doktorja.

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.
Sreda 7. nov.: Danes bomo tiči. Red B.
Četrtek 8. nov.: Gospa z morja. Red D.
Petek 9. nov.: Smrt majke Jugovičev. P.
Sobota 10. nov.: Judit. Red C.
Nedelja 11. nov. ob 3. pop.: Kar hočeta. Ljudska predstava.
Nedelja 11. nov. ob 8. zvečer: Osmo žena Izven. (Premijera).
Ponedeljek 12. nov.: Gospa z morja. Red B.

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.
Sreda 7. nov.: Novela od Stanca — Zapovednici. Red E.
Četrtek 8. nov.: Aida. Red C.
Petek 9. nov.: Nikola Šubić Zrinski. Red B.
Sobota 10. nov.: Psohlavci. Red A.
Nedelja 11. nov.: Mignon. Izv. (Premijera).
Ponedeljek 12. nov.: Zaprti.

★ ★ ★

—Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani opozarja p. n. abonente, da poravnajo svoje obroke najkasneje do 12. nov. t. l. in sicer abonente na uradniške izkaznice svoj 3 obrok, ostali abonenti pa svoj 2 obrok, da se izognejo nepotrebnim opominjalnim stroškom.

— Izložba slovenskih umetnikov v Beogradu. Društvo slov. umetnikov »Vesna« namerava prirediti v Beogradu razstavo. Izložbo svoja dela izključno samo društveniki. Izložba bo otvorjena v prvi polovici meseca decembra.

— Sentjakovski gledališki oder: Sobota 10. nov. Zakonske zmešnjave. Nedelja 11. nov. Ženitev (Gostovanje v Škofji Loki).

— Sentjakovski gledališki oder v pripori v soboto 10. nov. moderno štiridenjansko veseoligo »Zakonske zmešnjave«. Igra je polna najkomičnejših prizorov in najprisernejšega humora, tako da ne prišle iz smeha. — V nedeljo gostuje oder v Sokolskem domu v Škofji Loki z Gogoljevo veseoligo »Ženitev«.

— Jubilej umetniškega društva »Lada«. Društvo srbskih umetnikov »Lada« je bilo ustanovljeno pred 20 leti. Svojo 20letnico proslavi na slovesen način meseca januarja 1924. Program svečanosti je že sestavljen. Na proslavo bodo povabljeni vsi jugoslovenski umetniki. Meseca septembra 1924 poteče 20 let, odkar je bila v Beogradu prva jugoslovenska umetniška razstava.

Književnost.

— Herrmann - Bradač, Ivančkov sv. vočer in nekoliko veselih povesti o živalcih. V Novi založbi je izšla pod tem naslovom knjižica, ki predstavlja v dobrem slovenskem prevodu zbirko poljudnih kratkih črtic iz mladinskega življenja. Avtorju, priljubljenemu češkemu pripovedovalcu Ignatu Herrmannu se pozna, da je črpal znanje in snov za svoje pripovedke iz globlin ljudskega življenja. Sam ne sili v visoke filozofske in psihološke sfere in tudi bralca ne vodi tja, kjer bi se utrudile njegove misli in razvnelo fantazija. Tako, kakršno je nehanje mladih dečkov s suslik, psički, željami in drugim živalcami, ga slika Herrmann v prostem, gladkem jeziku v vseh mogočih variacijah, ki so povsem naravne in verjetne in v tem, da podaja primitivne, vsakdanje stvari brez umetne napetosti in pretirane domišljije, je obenem vrednost in plus njegovih povesti. Naša mladina bo našla v njih mnogo zabave in razvedrila. Prevod prof. Bradača se čita gladko. Sploh pa smo mnenja, da bi bilo dobro večkrat segati po slovanski literaturi, kajti čim bolj bomo spoznavali duševne proizvode bratskih narodov, tem večja in silnejša bo zavest, da smo udje enega telesa. V tem smislu je hvalvredno, da se pojavljajo na našem književnem trgu v vedno večjem številu prevodi iz češke literature.

— Matematične tabele. Sestavil prof. Ivo Težek, 1923. Natisnili in založili Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Str. 252. Cena v platnu vezani knjigi, priročno zepne oblike 66 Din. Knjiga ima spredaj navodilo za uporabo matematičnih tabel. Pojasnila so podana v vseh treh narečjih: slovenski in srbo-hrvaški ter so tiskana istotako v latinici in cirilici, kar knjigo posebno usposablja za uporabo po celi državi. Vsebine: Prvih devet potenc števil 1 do 9. Vazne konstante. Bodoča vrednost 1 Din. Rečpročne vrednosti, 2. in 3. potence in koreni, mantise Briggsovih logaritmov, obseg in ploščina kroga za števila 1 do 1000. Pretvarjanje minut v stopnje, Pretvarjanje sekund v stopnje. Numer. gonometrijskih funkcij. Logaritmus gonometrijskih funkcij. Ločna dolžina in višina, tetiva dolžina in ploščina krogevega odseka ali segmenta za polumer 1 od 10 do 1800. Prostornina krogle za premer 10 do 1800. Obseg elipse. Pravilni mnogokotniki. Matematične formule: 1. Aritmetika. 2. Geometrija. 3. Glavne osnovne formule diferencialnega računa. 4. Vrste. 5. Osnovni integrali. Mere in uteži. Primeri hitrosti. Konstante osolnca. Barometerska višina. Zemljepisna širina in dolžina nekaterih krajev. Specifična teža: 1. a) Trdnih teles, b) Lesov. 2. Kapljevin. 3. Plinov in pare. Srednja specifična toplota. Vrelišče. Tališče oziroma zmrlišče. Kurilna vrednost: 1. Trdnih goriv. 2. Kapljivo tekočih goriv. 3. plinastih goriv. Teža nakopičenih teles. Tovor. Običajni železniški vozovi in tovarjenje. Običajne lesne vrste. Okrogli les. Žagani in obtesani les. Vztrajnostni momenti in odporni momenti najvažnejših presekov. Vztrajnostni in odporni momenti za krožne preseke. Vztrajnostni in odporni momenti za kolobarske preseke. Vztrajnostni in odporni momenti za pravokotne preseke. Dopusljivi vrtilni momenti za najvažnejše preseke. Cevni navoj po Whitworth. Löwenherzov navoj. Sellersov navoj. S. J. navoj. Whitworthov navoj. Vztrajnostni in odporni momenti za fasoni.

sko železje. Koefficient š za določanje idealnega upogibnega momenta. Elastičnostni moduli in zrušilne trdnosti: 1. Železa. 2. Drugih kovin in materialij za natezne organe. 3. Lesa. 4. Stavbenega gradiva. Variostni koefficienti. Dopusne napetosti: 1. Za strojne konstrukcije po Bachu. 2. Za natezne organe. 3. Za stavbene konstrukcije. Tabela za kontokorentni račun. Tabela za nosilce s konstantnim presekom. Splošne opombe za uporabo tabel. Knjiga je bila nujno potrebna naši tehniki. Zelo dobro bo služila vsem tehnikom pri študiju, tako za univerze, tehnične srednje šole in druge šole, posebno uporabna je pa v praksi za inženirje, stavbene podizpelnike, industričarje itd. Delo prav toplo priporočamo.

Sokolstvo.

Velike sokolske slavnosti v Pragi dne 28. oktobra.

Češki narod je praznoval letos dne 28. oktobra petletnico osvobodjenja na najbolj slaven način. Proslave te petletnice se je udeležil ves narod brez razlike. Sokolstvo je pa hotelo ta dan praznovati s tem, da je položilo temeljni kamen največji sokolski stavbi — Tyrševemu domu v Pragi. Tyršev dom stavi ČOS s pomočjo celokupnega češkoslovenskega Sokolstva. V njem si ustvarja češko Sokolstvo središče, iz katerega se naj bi širila sokolska ideja med vsemi slovanskimi narodi.

Dom se nahaja v Pragi III. (na Mali strani) ter je ena najstarejših stavb v Pragi. Zgodovina pripoveduje, da l. 1587. o tem domu, ki je bil last raznih plemenitih rodbin. Od l. 1767. je bil last avstrijskega erarja, ki ga je pretvoril v takojen avstrijski župnijski dom, iz katere so bili oboroženi avstrijski vojniki za časa svetovne vojne. ČOS je kupila ta dom leta 1921 za 3.000.000 Kč ter je sklenila predelati ga v Tyršev dom. Načrte za preureditev te stavbe je izdelal arhitekt brat Krasny, ki je postavil tudi palačo Kreditne banke v Ljubljani. Vsa dela je prevzel znani sokolski delavec brat Beranek. Pod vodstvom teh dveh neumornih sokolskih delavcev se prevarja stara palača, nekdanji sedež aristokracije in avstrijskega militarizma, v pravi krasen Tyršev dom, ki bo postal tako središče vsega sokolskega dela. V tem Tyrševem domu bodo zgrajeni dve veliki telovadnici, zimska plavalna, ogromno letno telovadnico, prenočišča, učilnice za vaditeljske šole, obednice, velike sobane za predavanja itd. Vse to je predvsem namenjeno za stalno vaditeljsko šolo, ki bo nekakša univerza sokolske telesne vzgoje. Razven tega se bodo nahajale v domu vse priprave za stalne šole sokolskih izobraževalcev, za zdravstvene namene itd.

Razen tega so v Tyrševem domu določeni veliki prostori za sokolski muzej z arhivom in strokovno knjižnico, dalje posebni prostori za uredništvo raznih sokolskih listov, sobe za razne odbore, dalje posvetovalnice za predsedstvo in odbor ČOS, pisarne tajništva ČOS itd. V pritličju bo nameščena zalogarna knjižnica ČOS in prodajalnica ter prostori za upravo raznih sokolskih listov. Poleg vseh teh prostorov bodo imele v Tyrševem domu svoje pisarne nekatere prave župe. Že iz tega je razvidno, kako velike središče za Sokolstvo bo postal Tyršev dom. Proračun za izvršitev vseh teh del znaša 18.000.000 Kč. To je ogromna vsota, katero žrtvuje češko Sokolstvo za svojo stvarbo, ki je namenjena celemu narodu. Češko Sokolstvo se teh ogromnih stroškov ni ustrašilo ter z velikansko požrtvovalnostjo in z ljubeznijo nabira darove za svoj dom.

Dne 28. oktobra je položilo češko Sokolstvo temeljni kamen tej ogromni stavbi. Ta dan se je zbralo v Pragi ogromno število Sokolstva vseh praskih žup ter delegatov vseh žup ČOS. Te velike slavnosti je prisostvoval tudi zastopnik jugoslovenskega sokolskega saveza tajnik dr. Fux, ki je položil v imenu jugoslovenskega Sokolstva k ostalim temeljnim kamnom tudi kamen iz Triglava kot znak večnega bratstva češkega in jugoslovenskega Sokolstva.

V nedeljo dne 28. oktobra, točno ob 2. uri, so odkorakale dle vrste Sokolstva izpred telovadnice prškega Sokola na prostor, kjer se gradi Tyršev dom. Ogromne množice ljudstva so pozdravljale Sokolstvo — bilo je kakor ob vsesokolskih zletih — Praga je odmevala velikanskim navdušenjem. Na prostoru, kjer bodo postavljene telovadnice, so bili položeni na slaven način in ob velikanskem navdušenju temeljni kamni. Velikansko navdušenje je povzročila navzočnost zastopnika jugoslovenskega Sokolstva, ki je položil triglavi kamen k ostalim temeljnim kamnom. Navdušenje ni hotelo prenehati. Po končanih pozdravnih govorih so bile položene razne spominske listine v en temeljni kamen, kjer so bile zazidane. Ko je ogromna množica zapela še narodno himno, se je Sokolstvo razšlo ob velikanskem navdušenju navzočega ljudstva. Tyršev dom bo dogotovljen l. 1924.

Isti dan dopoldne so položili zastopniki ČOS in jugoslovenski delegat vence na grob neznanega vojaka, kjer jih je sprejel prijatelj mesta Prage dr. Baxa, dalje na Tyršev grob in na grob umorjenih legionarjev. Predsednik republike Masaryk je poslal ČOS sledeči dopis:

»Bratje in sestre! Z veseljem izpolnjujem svojo člansko dolžnost ter pošiljam svoj prispevek za Tyršev dom.

V bojih za našo osvoboditev smo dobro spoznali, kar pomeni za nas vse pravilno razumevanje sokolske ideje. Prepričan sem z vami, da nam pomore Tyršev dom vzgojiti zdrav in zdravniški narod. Nazdar! T. G. Masaryk.

Bohinjsko sokolsko društvo priredi na Martinovo nedeljo v prostorih hotela »Markeš« v Bohinjski Bistrici društveni »Martinov večer« s plesom in drugim zabavno-šaljivim sporedom. Sodeluje na novo ustanovljeni društveni tamburaški zbor Konkurenčni plesi. Nagrada za najboljšega plesalca: Ura; za najboljšo plesalko: zapustnica. Prižetek ob 19. zvečer. Vstopnina 5 D za osebo. Prebitek priveditve je namenjen kritju stroškov za tamburice.

Ženski obzornik.

Ob dvajsetletnici.

»Kola srpskih sestara«.

O proslavi 20letnice »Kola srpskih sestara« in o slovesni otvoritvi njihovega doma smo poročali že pretekli teden. Pri tej slavnosti je zastopala Slovenke gospa Marica Bartolova. Na obnem zboru »Kola« je dobila besedo tudi ga. Bartolova, ki je po izraženi iskreni čestitki k jubileju izjavila med drugimi:

Danes se prireajo šrom moje ožje domovine protestna zborovanja proti italijanskemu nasilstvu. Dovolite, da se na ta dan dotaknem trpljenja naših bratov in sester v Primorju tudi jaz. Pol milijona naših bratov in sicer najboljših bratov leži v suženstvu sovraga, ki je mnogo okrutnejši in nasilnejši nego je bil Turčin. Turčin ni jemal rali ne šol, ne narodnosti, niti sovrag je vzel našim bratom šole, da jih raznarodi, jemlje jim dušo.

Zažgal je našim bratom domove, vrge slovensko učiteljstvo na cesto in slovenske šole je nadomestil z italijanskimi. Kaj takega ne pomni zgodovina, s takimi odredbami se je proslavila le Italija. Zakaj tako dela z našimi ljudmi? Zato, ker zna, da jih ne more braniti, ne štiti njihče. Samo, ako bo naša država jaka, dobi kruti sovrag respekt pred nami. Na nas ženah je mnogo, da delamo, da se država ojači in konsolidira. Vplivajmo na svoje može, naj ne trtijo sil v strankarskem boju, ki državo le slabi in ubija. Me matere učimo nato deco, da nismo še vsi svobodni, da trpi velik del našega naroda pod nasilnim sovragom. Vzega- jmo naše sinove, da bodo rekli tako, kakor sem čula nekega slovenskega mladenci- ča: »Noben križar ni šel v križarsko vojno tako oduševljeno, kakor bi šel jaz na onega sovraga, ko bi me zvala domovina.«

Govor slovenske zastopnice je vzbudil med Srbinjmi veliko pozornost.

Nato je prečitala gospa Delfa Ivančiča leto poročilo o delovanju Kola. Treba bi bilo poročilo prinesiti doslovno, da bi se imelo pravo sliko o delovanju te najmočnejše ženske organizacije. Njihov koledar Vardar prinese za leto 1924. poleg navadnega letnega poročila tudi svojo zgodovino dela od obstanka društva na danes. V torek 30. oktobra ob 10. je bil parastos za vsem, ki so izginili in umrli za očetnjo od Kosa- va do danes, kakor tudi za vse umrle ustanovitelje, dobrotnike, redne in pomožne člane društva. Po odpevanem parastosu je stopil na leco po Vela Marković ter s svojim prekrasnim govorom dokazal, kako je pravoslavna cerkev tesno združena z narodom in z delom za narod. Poveljeval je vse delavke v Kolu srpskih sestara ki so svojemu življenju postavile tako vzvišen in plemenit cilj: delati za blagor bližnjega in za očetnjo. Osušile so nebroj solz, utešile invalidom hude boli s svojo pomočjo, otele mnogo dece, podprle starčke in starke, da niso pred smrtjo v obupni klini duhom. Kol- lašice so ob časi balkanske in svetovne vojne imele na vseh koncih in krajih svoje bolnice in pomožne postaje, one pač niso med onimi — je delal po Marković — ki ne vidijo v življenju človeka, nego samo rojstvo in smrt, a med tema dvema le dolgača.

V torek popoldne so zunanji odbori nadaljevali čitanje svojih poročil, katera so se pričela čitati že v ponedeljek. Ko je zadnja delegatka podala svoj izveštaj, postregle so odbornice in goslenice doma delegatkam s čajem in sladkim pecivom.

Jugoslovenske sestre iz vse Slovenije čestitamo svojim srbskim sestram kar naj- srčneje na njihovih uspehih in silajnem do- mu ter obemo, da bomo delale po njih- ovem zgledu vselej v nacionalnem in huma- nitarnem duhu.

— Kolo jugoslovenskih sestera v Ljub- lani ima v četrtek 8. tm. ob 16. redno od- borovo sejo. — Tajnica.

— Dijaške gospodinjice imajo redni me- sečni sestanek v četrtek 8. tm. v restavraciji »Novi svet« na Gosposvetski cesti 14.

Društvene vesti.

— Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani proglasa svojim članom za vsa razpisana mesta Okružnog Ureda za osi- guranje radnika v Splitu najstrožji cava- te in se pridružuje Slobodni organizaciji liečnika za Dalmacijo u Splitu. Odbor.

— Nov odbor »Jadrana«. Na VIII. red- nem obnem zboru J. n. a. d. »Jadrana« 27. okt. novoizvoljeni odbor se je konstitu- iral tako-le: predsednik Jovanović Branko tehn., podpredsed. Florjančič Ludovik iur., tajnik I. Buljevič Nedeljko tehn., tajnik II. Nagodé Črtomir tehn., blaginjak Bobula Viktor tehn., čitalnik Kostić Vasilije tehn., knjižničar I. Teodorović Dušan tehn., knjižničar II. Janković Bogoljub tehn., ar- hivar Kostančič Dragotin tehn., gospodar Smolč Vladimir tehn., Namestniki: Pečari- Gojmir tehn., Oblak Života tehn., Društve- no razsodišče: Lučovnik Hinko iur., Schau- er Rudolf iur., Ponebšek Lojze tehn., Zavo- dnik Mirko iur., Marković Mirko tehn. Dru- štveni obtožitelj: Bajlić Stojan iur. Revizorji: Kalan Pavle phil., Omahen Janko tehn. Gračnar Jože iur.

— Slov. Rdeči križ ima svoj redni občni zbor dne 22. t. m. ob 17. popoldne v knjiž- nici vladne palače na Bleiweisovi cesti, II. nadstropje. Dnevni red: 1. Naznanilo pred- sedstva. 2. Letni poročili in računski za- ključki za leto 1922 in 1923 do obnega zbo- ra. 3. Sklepanje o razdružitvi S. Rdečega križa in o porabi njegovega premoženja. 4. Volitev začasnega odbora za likvidacijo Slo- venskega Rdečega križa in ustanovitve no- vega društva Rdečega križa. — Društveno predsedstvo. — Opomba: Po § 11. Društve- nih pravlj je občni zbor sklepčen ob navzoč- nosti najmanj 30 članov. Ako bi ta občni zbor ne bil sklerpčen ob napovedanem čas- su, se bo v 14 dneh vršil drug občni zbor po istem paragrafu in z istim dnevnim red- om, ki bo veljavno sklepal na glede na število članov.

— »Maritov večer« s koncertom in zabavnim sporedom ter plesom priredi v so- boto dne 10. nov. t. l. v vseh zgornjih spo- storih Narodnega doma pevski zbor »Ljubli- Zvona« v korist ruštevnega fonda za iz- dajo novih skladb. Prijatelji društva in pe- tja so že sedaj vladno povabljeni!

— I. Debatni večer J. n. a. d. »Jadrana« se vrši v četrtek dne 8. novembra ob 20. Predaval bo tov. Bajlić Stojan cand. iur. »O socialnih in političnih osnovah dvajse- tega stoletja«. — Odbor.

— Predavanje Bratstva, Danes (sreda) ob pol 8. uri zvečer predava na državni realki (poleg univerze) pisatelj Fran. Erja- vec o gospodarskih problemih Slovenije.

— Obratniki! Zveza obrtnih zdru- g v Ljubljani priredi v četrtek dne 8. nov. t. l. ob pol 8. zvečer v vrtnem salonu re- stavracije »Pri Levu« na Gosposvetski ce- sti drugo obrtniško predavanje. Po preda- vanju se bo vršil prijateljski sestanek Pozivljamo vse obrtnike, da se predavanju v čim največjem številu udeležijo! Zveza obrtnih zdru- g v Ljubljani.

— Podružnica Jugo-slovenske Matice v Zalcu priredi 8. decembra 1923 zabavni večer v prid podružnice. Prosi se sosednja društva, da se ozirajo na prekrito delo- stvo in ne prireajo na ta dan kakšnih pri- reditev.

— Tri leta »Podpornega društva slepih« v Ljubljani. Pišejo nam: 7. november je za nas slepe veličan, ker na ta dan pred tremi leti smo si ustanovili svoje društvo. Zlasti danes se spominjamo vseh dobrotni- kov, ki so nas vsa tri leta podpirali vsak po svoji moči. Hvaležni jim ostanemo do groba in prosimo za njih nadaljno naklonjenost. Bog dal, da bi narasčalo in naraslo veliko število naših bodočih dobrotnikov. Ravno danes in tudi v bodoče ključemo vsem do- brim: odpri roke, odpri srce, utiraj bratovske solze!

— Otvoritevna plesna vaja jugoslov. napr. akad. društva »Jadrana« se vrši v pe- tek dne 9. novembra v dvoran napr. dia- škoga doma. Tomnova ulica 3. Prižetek točno ob 20. — Odbor.

Turistika in sport.

— SK. Primorje rez.: SK. Jadran I 3:2 (1:1). Nedeljska prijateljska tekma med gornjima kluboma se je končala z velikim iznenađenjem. Primorje je postavilo proti kompletnemu Jadranu rezervno, pojačeno s tremi igralci prvega moštva, in gladko premagalo svojega prvotnega nasprotnika, zlasti so prijetno iznenadile neke mlajše moči, posebno Vindiš in Batič med halji Erman in Galovič v napadu. Vse Primorjansko moštvo je igralo z ambicijo in elanom, kateremu je moral končno Ja- dran podležti. Odločilo je inteligentno vod- stvo napada po Galoviču, zalagajo na le- vo in desno z vzornimi predložki in pasovi. Tudi Jadran ni slabo igral, bil je v celem drugem polčasu v premoči ter na vse pretege pritiskal na pozitiven rezultat. Končno je uvidel, da njegov napad ne ume- orehitel ali ugnati Birsovo razdorno ob- ramo. Preko tega branilca more le napad namočnejše kvalitete. V ostalem pa karak- teriziramo Jadranovo igro najlažje, ako potrdimo njegovo energijo, gibčnost ter smoteno kombinacijo, ki pa računa s pro- dori ter pozablja na glavno nalogo, na streljanje in zabijanje golov. Vodstvo do- je Primorje po krasni kombinaciji Galo- vič-Zargaj z idealnim centerjem, ki ga Er- man odbije z glavo v goal. Nato ripostra Jadran ter izenači iz drena pri vrati. Sledi napeta obojestranska igra z lepimi pasovi ter tudi šansami, ki pa se zastrlejo. Iz take šanse se odbije izr ko Jadranovoga vratarja Žoga, ki jo strelja Galovič v goal. Sodnik ne prizna gola radi ofsida. V drugem polčasu pride J. do vodstva z av- togolom Primorja, ki ga kmalu izravna Zargaj, prevzemajoč Galovičev vzoren predložek. Ko zdriiba oba branilca, zdrija v gol in strelja neubranljivo. Odločitev pade tik pred zaključkom po avtogolu J. Tekma je nudila napete prizore, odbijanja od prečke, zaporedna streljanja v vratarje itd. Sodil je gosp. Beneč, korektno in vest- no. Radujemo se njega in ostalega vestne- ga in korektnega sodniškega pomladka.

Zdravstvo.

— Zdravniška služba. Zdravstveni od- sek za Slovenijo v Ljubljani razpisuje slu- žbo okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Konjice. Interesenti se opozarjajo na razpis v »Uradnem Listu«.

— Štipendije za zdravnike. Z odobren- jem ministrstva za narodno zdravje razpi- suje zdravstveni odsek za Slovenijo štipen- dijo za zdravnika, ki je dovršil prakso v kakoli bolnici in ki se hoče posvetiti teo- retičnemu in kliničnemu študiju psihijatrije. Celotna ustanova znaša 18.000 dinarjev s povračilom potnih stroškov tja in nazaj ter prehranih pristojbin; ako so prosilci v dr- žavni službi, podelili se jim bodo pred brez odteglaja službenih prejemkov. Izbrani šti- pendist se obveže z reverzom, potrjenim od dveh priči, da bo služil najmanj trikrat to- liko let v državni službi, kolikor bo užival štipendijo in da se podvrže vsem obstoje- čim in v bodoče izdanim tozadevnim pred- pisom. Vse potrebne podatke glede kraja in obsega se dobi pri podpisnem odseku Proš- nje, opremljene z vsemi potrebnimi priloga- mi, zlasti državno zdravniškim izpričevalom o fizični sposobnosti je vlagati do 30. t. m. pri zdravstvenem odseku za Slovenijo v Ljubljani.

MIRIM

delikatno čokolado zahtevajo valed njene fine kakovosti tudi največji razvajenci.
MIRIM, MARIBOR

M. Z.

„Gospa z morja“.

Lice teh Henrik Ibsenovih 4 dejanj je tako mnogostansko, kakor ono vseh pes- nikovih socialnih dram. Problemi se mu porajajo celo med potekom dejanja s tako bujnostjo, da jih je mogel do završitve skupaj pograbiti in razrešiti le tak globok duh in tudi tehnični mojster, kakor je Ibsen. Radi te mnogoterosti stoji človek pred temi deli včasih skoro kakor Danič pred onim sodom brez dna in od tod tudi števil- ne polemike, ki so spremljale vsako novo Ibsenovo delo.

Poskusimo izluščiti glavne motive »Gospa od morja«. Najpoglavitejša je te- za, da mora biti človeku dovoljeno, le- čati o sebi po svobodni volji, toda tudi pod lastno odgovornostjo. To je temeljna goni- la sila junakinje Elilde, četudi se tega biti sama vselej ne zaveda. Ibsen je mojster slikanja in tehničnega uporabljanja zmot, vnanjih — o tem še pozneje — in dušev- nih. Nagon po svobodnem odločanju se El- lida sami včasih zakriva po drugih ljehi mišljih in zaključkih. To je zelo resnič- no človeško. Včasih misli, da je ne more ži- viti v zatohlosti firda in mora na oderto morje. Ponajveč se ji pa predstavlja njen nemir kot zamujena prilika in nezvestoba napram onemu problematičnemu žensku pomorščaku.

Kako silno teži čut notranje nesvobo- de, nam kaže več ali manj znana dogodbi- ca o Napolitanu, ki je živel za časa Bour- bonov, a ni vseh 60 let svojega življenja za- pustil rodnega mesta. Ko je kralj zanj iz- vedel, ga je nagradil, obenem mu pa pod smirno kaznijo prepovedal, da bi sploh kdaj zapustil Napoli. Ni pa še pretekel te- den dni, že je možakar kralja na kolnih prosil, naj prepoved prekliče. To je kralj smeje se tudi storil — a moža je s tem ta- koj minul nagon do slovesa in ostal je do smrti v Napolju.

Elilda niti ne ve, ali ji je res kaj do onega pomorščaka. Mi celo izpoznamo, da ne. Nasprotno vidimo, da ji je soprog dr. Wangel že prav zelo k srcu prirasel: le to ji je hudo, da soprog ne razumeva njene duše in ljubi v njej le drugi spol. Od nasto- pu tuja isče Elilda naravnost pomoči pri soprogu in spreletava jo strah, ker se ji zdi, da jo hoče pomorščak vzeti sboj ka- kor stvar. Šele njegova pripornja, da mu mora in sme slediti le prostovoljno, zbudi v Elildi zopet stari nagon do svobodnega odločanja. Mornar torej il pušča svobod- no odločitev; zdaj gre Elilda še za to, da pripravi tudi soproga do razumevanja po- trebe o svobodnem odločanju.

Na tej točki se srečava ta Elildina stran z njenimi nazori o zakonu. Dopove soprogu, ki to le s težavo in počasi kapira, zakaj se mu že 3 leta odteguje in da med njima ne obstoja pravzaprav resnični za- kon. Čutno organizirani dr. Wangel izpra- vna meni, da čika žena le na čas, odkar je izbegavala vsako intimnost napram njemu. Šele prav počasi mu Elilda dopove, da jo je »kupila, a ona se mu je »prodala«. On je na njej našel, mu razlaga žena, samo dopa- denje samca nad samico, mesto da bi bil zaslužil tudi njeno dušo; ona pa ga je vzela, ker je videla pri njem udobno pre- skrblo. Obata torej sta kriva.

»Nora« sloni na istem geslu. Nora, obojevana po možu, se zave po letih, da je pravzaprav za soproga le sladka lutka in predmet življenja, za človeka v njej se pa mož sploh neničil. Zato zapusti nje- ga in svoje otroke, ne da bi soprog prav- zaprav razumel, čemu.

Isto mišljenje in zahteva žene preve- vata tudi Hebblovo »Judito« in še bolj Ma- rianovo v Hebblovi dram »Herod in Mari- amna«.

V »Nori« je razrešitev zgolj negati- vna — zapustitev doma. V »Gospa z mor- ja« je pozitivna, dasi polna resignacije. Tudi glede bolj umstvene Bolette ni Ibsen v tej igri več prejšnji borec za teoretske mravnstvene maksime nego nam pripovedu- je, da je resen in simpatičen mož boljši so- prog, nego romantični junak, o katerem dekleta sanjajo. Elilda in Boletta spoz- nata, svobodno in pod lastno odgovorno- stjo, da je vršitev dolžnosti edina pot tudi za svobodno osebnost. V dramah svojih mlajših let je Ibsen kazal na puhlost do- zdevno velikega, tukaj pa nam predložuje izvrstnost dozdevno skromnega. Nobena oseba ne doseže svojega »ideala«. Vsi pa, razen omejenega, nalvno egoističnega Lyngstranda, ki bo na jetiki umrl, si iz- boro pot dosegljivega.

Elilda igra pri nas gost Marija Vera. Kolikor vem, smatra to vlogo za eno svojih najboljših. Čitali smo v nekem tukaš- njem dnevniku tudi oceno nemškega kriti- ka dr. Brausewetterja o Verni Elildi. Mo- ram recitirati iz nje ono, kar je važnega: »Ibsen je pesnik, ki ne prenaša trivialnosti, niti praznih besed. Ne more se igrati samo na zunaj, treba ga je doživet. Marija Vera odgovarja zares idealno figuri Elilde.... Nič prazne zunajnosti, vse je prihajalo iz duše, iz elementarno doživljenega. Njena individualnost je živeča brez poze le v igri njenih oči. Dala je nekaj.... v čemer živi Ibsenova duša«.

Po premieri se mi je zdelo, da bi to nemško kritiko mogel gospej Veri pravza- prav recitirati bolj kot rahel občutek. Kaj- ti bila je precej patetična in se ji je pozna- lo herojno iz klasične drame. Na tem ne izpreminja ničesar njena velika igralska umetnost kot taka.

Ibsen je pesnik duševnih tragedij. Ni kakor Shakespeare, ki je sintetičen in se mu tragedije sestavljajo iz dogodkov, od- igravajočih se na odru. Ibsen je analitik, ki vstvarja svoje tragične konflikte skoro vedno iz dogodiljev, kateri so se vršili bogvekdaj pred tem, kar nam prikazuje na odru. Njegove igre so pravzaprav le po- sledice nekdanjih pripetljajev in njih pozna razrešitev. Je takorekoč dramatič retro- spektivnosti, predlaga nam računski za- ključke. V dramah samih se mu včasih le prav malo dogaja in še to izvira iz nekda- njih pripetljajev. Glavna stvar mu je raz- plet »starih grehov«, ki jih njegovi ljudje nosijo sboj.

Taki ljudje pa, ki se samo notranje mučijo in so vrhutega izbrani iz sodobne- ga srednjega stanu ter okovani v vsakda- njost in filistrstvo malih mest, ne morejo vznešeno preko odra ropotati kakor Ahil- lej ali Judite.

S pravilnim instinktom si je Ibsen za te drame izbral vnanjo obliko točnega na- turalizma. Tudi so spisane v časih, ko je bil naturalizem na vsej črti vodilno geslo sodobne umetnosti.

Leta 1883., sem čital, je neka dramska umetnica Ibsna prosila, da bi ji spisal neki prolog v verzih. Ibsen pa je odklonil s po- jasnilom, da goji »le še neprimerno težjo umetnost pesnikovanja v preprostem, res- ničnem jeziku dejstvenosti«.

Način Verine igre pri premieri je men- da vsa ljubljanska kritika in tudi publika občutila kot nekoliko neskladnega z Ibs- nom. Bil sem potem pri drugi repriži in iz- hvalen sem gospej Veri, da tega ni ignorir- ala. Tudi dober umetnik se včasih zmoti in njegova samokontrola le kaže, da je resničen umetnik. Marija Vera je precej opustila linijo vnanjega razmaha. Le tu in tam pri kakem stavku je bila še toliko re- torična, da sem si dejal: V življenju bi se v sličnem položaju gotovo ne vedla tako, ker bi izgledalo vendarle teatralno. V ce- loti me je pa pri repriži dobobra zgrabila. Zlasti v mirnih pogovorih s soprogom, kjer je v vsem tako naravna, da sem včasih pozabil gledač.

In pa če drugo poslušaj, posegajoč le včasih v dialog. Ker tudi umetnost poslu- šanja je Veri lastna v visoki meri. Čelo slovit igralci včasih tega ne znajo; če ni- majo govoriti, sede ali stoje zraven z M- cem, ki ne kaže drugega, nego dolgačas in čakanje na geslo. Ali pa celo škilijo po ob- činstvu. Vera zna poslušati z napetostjo, oči se ji zataplja v sogovornika, srkata njegove besede.

(Konec v soboto.)

Dopisi.

— Drobtine iz logške doline. Zadnje drobtine so nekatere gospe v naši mirni dolini zelo razburile. Gospe, kritika je potrebna in se bo še nadaljevala. Vse, karkoli se greši in se je grešilo na prosvet- nem polju, prav vse pride na dan. Mi smo na meji in ravno ta položaj zahteva celega, ne pa pol človeka. — Sokol v Dol. Logat- cu je imel v nedeljo svojo vlnsko trgatve. Pri prireditvi smo opazili mnogo ljudi iz Gornj. Logatca, kar je napravilo na vse navzoče zelo dober vtis. Prav je imel sta- rina Smole, ko je v svojem pozdravnem govoru rekel: »V sloji je moč. Zdati in ne podirati, — podpirati in ne razdirati bodi geslo Gor. in Dol. Logatčanov. — Naše najboljšje dramske in operne moči iz Ljubljane nameravajo prirediti vsak mesec umetniški večer v Logatcu. To misel po- zdruvamo. — V Rovtsh se mladi in stari v vrstah SLS. nekoliko kregajo. Bol- gre med bratom Kuncom, ki gospodarsko obvlada Rovte in bivšim lementarjem in učiteljem Kogovškom. Bomo videli kaj na- stane iz tega. — Volitve. V nedeljo dne 11. tm. so v Dol. Logatcu občinske vo- litve. Pričakujejo, da se odzovejo klicu gospodarske delavske liste vsi, ki hočejo, da pride v občinsko gospodarstvo tudi opozicija in kritika do veljave. — Na Vr- hniko se preseli davkar bivši funkcionar italijanskega društva »Circolo di Roma«, ki je delovalo za časa okupacije v Logatcu.

— Iz Čateža na Dolenskem nam pišejo: Natančno pojasnilo glede onih dveh tujev, ki sta bila v nedeljo 14 dni v cerkvi, nič molila samo oltar ogledovala, je: Eden je bil velik, čvrst, zdrave postave, lepo ob- lečen, drugi majhen, čokati, slabo oblečen, imel je ponošeno pilharsko čepico na glavi, hodil je po eni nogi in se opiral na palico. Domačini pravijo, da je bil Zumberčan.

— Iz Prekopa pri Vranskem nam pi- šajo: Pretečen teden je tu umrla Marija Šlibar posestnica. Bila je blaga duša, ka- kornih je dandanes zelo malo. Kako je bila med ljudstvom priljubljena, je dokaz njen lep pogreb. Za njo žalujejo njene hčerke, in vsi ki so jo poznali kot blago mater in dobro gospodjo. N. v m. p. l

★ ★ ★

Izpred sodišča.

Izza velesejca. Bilo je v baru na ve- solem sejmšišču živahno življenje. Naenkrat se spro in se predno se umakne, dobi eden močan udarec po očesu. Vino in udarec sta ga tako razljutila, da se je vrgeł kot divji v metez in tudi ni opazil, da ima posla še s stražniki in da se je že pošteno obezrel s sabljo po roki. Končno sta ga stražnika le ukrotila in odpeljali so ga v bolnico, kjer so mu izlečili rane, pred senatom pa so ga ob- sodili z ozirom na razne olajševalne okol- ščine na 1000 D globo.

Norec naj dela, jaz pa jih brijem in pi- jem, tako je vpil brezposelni brivec Anton Kitič iz Karlova. Toda to se mu je slabo obneslo. Prijeli so ga v kavarni Emona, kjer je beračil. To ga je tako uležilo, da je na- hrullj stražnika, da sta buržuja, krvososa. Vranglova in še več psovki, ki so še bolj zabeljele. Moč, ki se je zagovarjal s polno pijanostjo, je bil obsojen na 3 tedne, nakar ga bodo poslali kot nadležnega priseljenca v njegovo domovino.

Viel se je trg. pom. Lojze Oman iz Te- netiš, ki bi se bil izveščal za prav nevarne- ga kolearskega tatu. Posrečilo se mu je pri Cirilu Sršen, odpeljal mu je kolo in ga srečno prodal za 640 D. Ojunačen je posku- sil srečo in odpeljal je kolo Alojziju Trin- ku, pri čemer pa so ga zasačili in vtaknili v zapor. Obsojen je bil na 14 mesecev tež- ke ječe.

Po luči je udaril in jo razbil v Suha- dolčevi gostilni na Dobrovi Jernej Gladič, kar je po navadi otvoritev pretepa. In res ga je udaril Ivan Babnik po klavi in ga pre- metaval po tleh, da je dobil več poškodb. Babnik je bil obsojen na 5 tednov zopora in mora plačati Gladiču 400 D za zdravilna in 1000 D za obleko.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 7. novembra 1923.

Mestne stanovanjske hiše.

Mestna občina je zgradila za svoje nameščence med drugim hišo na Prulah in hišo za Bežigradom, in sicer je bila prva določena za stanovanje uradnikov, druga pa za stanovanje mestnim delavcem.

Obe hiši sta seveda stali v današnjih razmerah težke milijone. Mestna občina jih je zgradila na kredit in bi morala gledati na to, da ji donosajo vsaj toliko, da bi z dohodki lahko pokrivala obresti posojil, ki jih je najela za zgradbo teh hiš.

Kakor je znano, ne veljajo določbe stanovanjskega zakona za nove hiše. Lastnik na novo zgrajene hiše torej ni vezan pri določanju najemnine za stanovanja na sicer veljavne zakonite določbe.

Mestna občina kot lastnica gori imenovanih hiš bi potemtakem lahko svobodno določila takšno najemnino za stanovanja v teh hišah, da bi najemniški dohodki vsaj deloma lahko služili v amortizacijo nategeta kapitala.

Klerikalno komunistična večina pa je nakazala stanovanje v teh hišah zgolj svojim pristajalcem, katerim je preje ljubila vse mogoče ugodnosti in udobnosti, pred vsem pa komodno in cenena stanovanja. Vse te stranke so se v mestnih hišah nastanile že pred meseci. Vse se zavedajo, da ne morejo brezplačno stanovati v teh novih hišah, zato so že opetovano zahtevale, naj se jim vendar enkrat pove, kakšno najemnino imajo plačevati za svoja stanovanja. Toda vse zaman. Še sedaj se jim ni določila najemnina.

In zakaj ne?

Odgovor na to vprašanje je lahek in enostaven:

Magistratna večina bi morala predpisati najemnikom v novih občinskih hišah tako visoke najemnine, da bi se prijemali za glave; to pa se ji v danih razmerah ne zdi oportuno.

Klerikalci in komunisti se zavedajo, da so dnevi njihovega gospodstva na magistratu že šteti, za to računajo v dolgih bodočnosti z novimi volitvami. In pri teh volitvah nečelo izgubiti glasov onih, ki so jim dali stanovanja v novih občinskih hišah.

Da jih pa obdrže na svoji strani, so se postavili na komodno stališče.

Najemnino stanovalcem v mestnih hišah naj določi bodoči občinski svet in ta naj tudi prevzame na se odij visoke najemnine.

— **Pravilno stališče.** Radi neprestanih klevet klerikalnega častopisa, zlasti pa onega, katero se krije pod imenitno poslanec odgovornih uradnikov, se je g. Žerjav obrnil z odprtim pismom na načelnika SLS g. Korošca s prošnjo, da naj prisili poslance Antona Sušnika, Pušenjaka in Žebota, da odločijo svoja mesta kot odgovorni uredniki »Domoljuba«, »Straže« in »Slov. Gospodarija«. Čim bi ti listi čutili nad seboj kazenskega sodnika, je brez dvoma, da bi marsikatera hudobija izostala. Za izčiščenje našega javnega življenja bi to bil gotovo lep korak naprej. Sicer pa je brez dvoma, da je postavljanje stalno odsotnih odgovornih uradnikov zloraba, ki je kaznjiva po tiskovnem zakonu. Mi se v polni meri pridružujemo apelu in pričakujemo pri načelniku SLS toliko čista odgovornosti, da vendar enkrat odpravi zlorabo, ki dela toliko hude krvi.

— **Francosko odlikovanje ministra dr. Velizarja Jankovića.** Francoski ministrski predsednik je odlikoval železniškega ministra Velizarja Jankovića s križem častne legije. Francoski poslanik Clement Simon v Beogradu je v ponedeljek osebnostno izročil ministru odlikovanje.

— **Lektor češkega jezika dr. V. Burian** opozarja g. udeležence lanskih praktičnih tečajev, da se lahko udeležijo njegovih predavanj o moderni češki literaturi, ki se vrše vsak četrtek od 17.—18. v univ. predavalnici št. 77. Začetek ta četrtek.

— **Odlikovanja v naši vojski in morarici.** V »Službenih Novinah« je objavljen seznam več sto častnikov, ki so jim s kraljevim ukazom podeljena za zasluge razna odlikovanja. Med drugim so odlikovani: z redom sv. Save IV. stopnje sanitetni polkovnik dr. Andrej Korenčan, z redom belega orla V. stopnje sanitetni polkovnik dr. Janko Šavc, z redom sv. Save V. stopnje topniški polkovnik Milan Bleiweis-Trsteniški, konjeniški podpolkovnik Oton Klobučar, sanitetni podpolkovnik dr. Fran Kobač, dr. Martin Rider in dr. Ante Hočevar inženjerska majorja Konrad Tobis in Edvard Štefin, administrativni kapetan Maks Lubač, peh. kapetana Rudolf Štauffer in Ivo Pilar, peh. poročnika Jernej Paulič in Josip Rukavina in peh. podpor. Josip Hočevar. Z medaljo za vojaške vrline generalštabni podpolk. Vilim Klobučar, peh. majorji Josip Klobučar, Josip Horvat, Karol Dolenc in Vladimir Gerba, orožniški majorji Alojz Barle, Viktor Bunc, Mirko Cvahče in Emil Dufek topn. tehn. major Ferdinand Vidmar, inženj. tehn. major Ignac Kirchner, intend. major Milo Luger, sanit. major Vladimir Ferjan, veter. major Ivan Keber peh. kap. I. raz. Rudolf Knez, Ivan Šarbec, Ivan Koprivec in Rudolf Kob. inž. kapetani I. raz. Franjo Kogel in Ljudevit Rupert, poročnika

bojne bode Mihael Zangel in Ivan Kober, orožniški kapet. I. raz. Dragotin Mašek, Emanuel Mašek, Fran Dekval in Vinko Vošnjak, morn. tehn. kap. I. raz. Ivan Karner, administr. kap. Janko Strupek, adm. kap. intend. stroke Franc Pintar, Josip Luckars, Anton Hivert in Josip Pfeifer, peh. kapetana II. raz. Maks Kobler in Drago Hoinik, topn. kap. II. raz. Milan Vlah, poročniki bojne bode Ivan Levček, Josip Meniga in Anton Lenarčič, apotk. kap. Gustav Vidali, peh. poroč. Josip Prokeš, Anton Šporec, Ferdo Trautnik Stanko Diklič, topn. poroč. Maks Drenik, poročnika fregate Henrik Klinar, administr. poroč. Ivan Kovač in Dragotin Rozman, inženj. poroč. Jos. Vučak, veter. poročnik Marjan Ferjančič, peh. podpor. Avgust Pretnar, Vladimir Sitrnik in Josip Tiler, topn. podpor. Ignac Furian, Rudolf Šteger, Slavko Par, Milan Prosen in Vladimir Netel, inženj. podpor. Drago Globčnik, orož. podpor. Paško Premk, administr. podpor. intend. stroke Josip Valha, in Franjo Smerčnik, podpor. topn. tehn. stroke Anton Vinter, tehn. poslovođa Roman Lah in veter. pomočnika Franjo Šteger in Jakob Dimec; z redom sv. Save V. stopnje rez. peh. kapetan II. raz. Jakob Koželj.

— **Iz orožniških krogov** nam pišejo: V Taboru št. 238 z dne 20. okt. je neki anonimni pisec primerjal orožniške plače z drugimi plačami državnih nameščencev. Ti podatki ne odgovarjajo resnici. Orožnik z 20 leti službe ima skupno vseh prejemkov 1257 dinarjev mesečno in 4 din. družinske draginske doklade za družinskega člana na dan. Drugi državni nameščenci imajo 5 D. Orožniški podčastniki, to je naredniki in podnaredniki v podnaredniški kategoriji so od 1. jan. 1922 do 1. okt. 1922 prejemali le 13 dinarjev osebne draginske doklade, poduradniki pri železnici pa 22 dinarjev; zakaj se ni pisec tudi takrat ozgledal? Od 1. okt. 1922 do 1. okt. 1923 so orožniški poduradniki prejemali 20 din osebne in 4 din. družinske draginske doklade, poduradniki pri železnici pa 26 din. osebne in 5 din. družinske draginske doklade, in vendar je orožniška služba prav tako naporna in odgovorna kakor železniška. Orožništvo je bilo do sedaj vedno zapostavljeno v plači proti vsem državnim nameščencem. Naj navedemo le, da noben orožnik-begunec ni prejel bežne podpore po preobratu, kakor drugi državni nameščenci. Dalje je orožnik poročito premeščen in prejme, ako je oženjen, za potne stroške po suhem 3 din za km, torej za 10 km daljine 30 din., plačati pa mora najmanj 400 din za prevoz stvari in družine; tudi železniških stroškov ne prejme povrnjenih niti polovico. Pisec naj navede koliko dijet in drugih pritiklin dobe drugi drž. nameščenci. Orožnik ne prejme v tem slučaju niti pare, ker so bile dijete z obilno izplačilo povečane draginske doklade dne 1. jan. 1922 ustavljene, draginske doklade pa so bile resnično zvišane šele 9 mesecev pozneje. Tako da je prejel orožnik leta 1922 okoli 50—100 din, mesečno manj kakor leta 1921. Tudi bi naj pisec uvaževal, da mora orožnik opravljati svojo službo, hodeč od sela do sela ob vsakem vremenu in ob vsakem času in da se mora hraniti po gostilnah vsaki drugi dan brez dijete, ako bo to uvaževal, ne bo več pisal takih notic. Kako se godi orožništvu je najboljši dokaz to, da vse izstopa iz orožništva. Torej gospod »Taborov« dopisnik »Hic Rhodus, hic salta«! Prizide k orožništvu, na ne bodete nikdar več kritizirali vlade, ako bo orožništvo povzročilo plače.

— **Odlikovanja v civilni službi.** Z redom sv. Save V. stopnje so odlikovani: Stane Rape, učitelj v Ljubljani, Franjo Kolar, učitelj v Gjurjevu in Franjo Radej, učitelj v Dragi.

— **Stanovanjski uradi pred razpustom?** Štiri se govori, da misli centralna vlada sedanje stanovanjske urade opustiti in izročiti njih agende — okrajnim sodiščem. Ne verjamemo.

— **Stanovanjska miselja v Ljubljani.** Dasi se je od leta 1920. zgradilo v ljubljanskem pomeju 92 hiš in vil, manjka danes še vedno za 500 družin stanovanj v našem mestu. To število se pa, kakor vse kaže, tudi prihodnja leta ne bo kaj zmanjšalo, ker se skoro nič več ne gradi.

— **Ustanovitev nove meščanske šole v ljubljanski okolici.** Kakor izvezo, se otvori nankanseje s prihodnjim šolskim letom na Viču deška in deklška meščanska šola čim poskrbe v šolskem posloju za učne prostore, v občini pa za potrebna stanovanja učiteljev.

— **Celjske vesti.** Ljudsko vseučilišče. V ponedeljek je na našem ljudskem vseučilišču imel zanimivo predavanje »O umetnosti Egiptčanov« urednik g. Edvard Simic. Njegovim zanimivim izvajanjem so poslušalci z zanimanjem sledili. Obisk je bil sreden. Prihodnje predavanje se bo vršilo čez 14 dni. — V mestnem gledališču se vprizori v četrtek 8. in v soboto 10. novembra »Skoljka« z gostovanjem gospe Saričeve in gospe Juvanove iz Ljubljane. — Čebelarstva podružnica za Celje in okolico ima svoj redni občni zbor v nedeljo 11. nov. ob 14. popoldne pri Sodinu v Bukovem žlaku. Pri slučajnostih bode govoril g. Kosi o čebelnih gnolih in nje opasnosti za celjsko okolico.

— **Davkov ne bodo plačevali občine** Cernik, Čavle, Grobnik, Jelenje in še nekatere druge v okraju Sušaka in sicer od oktobra 1918—marca 1923 leta. Omenjene občine so prošle s. ministarstvo, naj jih osvobodi od davkov, ker so v času italijanske okupacije pretrpele mnogo materialne škode. Ministrski svet je na emi zadnjih se ne odločil tej prošnji, kar bo gotovo odobrlo vplivalo na preobrat po italijanski okupaciji prizadetih krajev.

— **Sobojevnik kralja Petra se ponesrečil.** Znan sobojevnik blagopokojnega kralja Petra g. Viktor Merlak se je pred tedni težko ponesrečil. Bil je pozvan na vlado radi pokojnine, ki se mu ima nakazati iz državnih sredstev. Ko se je vračal s pokrajinske vlade, se je v starčka po nepravidnosti zaletel neki kolesar, ki ga je s takilo silo podrl na tla, da si je revež zlomil levo roko. Merlaka so prepeljali v bolnico, kjer se zdravi že več tednov. V bolnici je brez vsakih sredstev, nima niti toliko, da bi si kupil tobaka. Dobrosrčne rodoljubne ljudi prosimo, da pomagajo siromaku v njegovi bedi v denarju ali tudi s staro obleko. Naše uredništvo rado sprejema vse darove. Pripominjamo, da je Nj. Vel. kralj Aleksander odklical g. Viktorja Merlaka v priznanje njegove borbe za ostopljenje in ujedinitve s srebrnim vojaškim redom Karagorjeve zvezde z meči.

— **Ugas iz občinstva.** Naročnik našega lista nam piše: Dne 20. m. m. ob ¼ na 22. sem se — sem poštni uradnik — vračal v spremstvu prijatelja fotografskega mojstra A. M. mimo pošte proti domu. Pred pošto me je ustavil stražnik ter zapovedal »nazaj!«. Pojasnil sem stražniku, da grem domov (stanujem na Gospodovski cesti 1) in da sem poštni uradnik, na kar je stražnik reagiral s pestjo in zobe! Razumljivo je, da sem protestiral proti temu, moj protest pa je dal povod drugim stražnikom, da so me jeli obdelovati s pestmi. Strah me je bil zadel. Hotel sem se jim umakniti v vežo glavne pošte, tu pa me je neki stražnik prišel za suknjo pod vratom, in mi pri tem odtrgal gumb pri suknji ter me s silo vrgel na ulico med stražnike, kjer se je suvanje nadaljevalo. Raztrgali so mi hlače na kolenu in kravato zapono. Videč, da drugače ne pridem iz kritične situacije (Prešernova ulica je bila tudi baje na dolenjem koncu zastražena), sem zahteval, naj me aretirajo, odvedejo na stražnico in prestanejo suvati, na kar sta me dva stražnika prišla ter odvedla. Na zahtevo, da me naj izpustita in ne pehata pred seboj kot kakega zločinca, da bom sam prosto voljno šel z njima, mi je eden od stražnikov rekel, da me bo s sabljo po glavi, če ne bom tiho. Po zaslišanju na policijski direkciji sem bil ob ¼ na 23. zvečer izpuščen. — Tako slučajni izpodbijajo ugled varnostnih organov — čuvare javnega reda — in je le v interesu policijske oblasti, da poduči mlajše stražnike o pravilnem postopanju namram občinstvu v takih razburljivih slučajih, osebna dolžnost stražnikov pa je, da ohranijo hladno kri.

— **Na komercialnih tečajih na trgovski akademiji v Ljubljani** se pričnejo predavanja iz knjigovodstva II. tečaj v soboto dne 10. tm. ob 18. uri. Predava g. prof. Franjo Sif. Predavanja je namenjeno za one prigašence, ki so absolvirali I. tečaj ali ki so imeli s knjigovodstvom že opravke, ki ga poznajo iz prakse. Sprejmejo se tudi še novi prigašenci za komercialne predmete, za stenografijo in za strojepljenje.

— **Ponovna javna prodaja.** Dne 20. novembra t. l. ob 11. uri vršila se bode ponovna javna prodaja ene lokomotive »Rostan-Prokter in Komp.« približno 5 HP jačine. Kavelja za naše podanike 5 %, za tuje podanike 10 %. Pogoji in lokomobila se nahajajo v artiljerijski radionici Dvorske divizijske oblasti, kjer se bode vršila tudi licitacija.

— **Na sledu tatovom pisalnih strojev?** Dne 15. sept. je bil v tajništvu narodno-napredne stranke, ki ima svoj lokal poleg uredništva »Slov. Naroda«, ukraden pisalni stroj »Continental«. Ker v redakcijske prostore ni bilo vlomljeno, se je takoj sprva sumilo, da je izvršila tatvino oseba, ki so ji bili natančno znani vsi redakcijski prostori in ki je imela tudi svobodni dostop v nje. Tatvina je bila seveda takoj prijavljena policiji, ki je uvedla obsežno preiskavo. Ves trud — slediti zločinca je ostal brezuspešen. Šele tle dni so končno prišli po zasluzi g. Konrada Segule, tipografa v »Narodni tiskarni«, na sled storilec. Tatvino je izvršil »Zwinkl«, ki je preteklo soboto brez sran izgubil iz Ljubljane. Zwinkl je pred nekaj meseci prišel v Ljubljano in je dobil

službo v »Narodni tiskarni«.

— **V kratkem času se je seznanil z razmerami v tiskarni** ter je semterja prišel tudi v redakcijske prostore. Tu je videl v tajništvu NNS pisalni stroj ter ga sklenil prisvojiti. Tatvino je neopazno izvršil zvečer ob 18. 15. sept. Ukrašen pisalni stroj je odnesel k svoji znanli A. H., kjer je bil shranjen do drugega dne. V nedeljo 16. septembra je prišel po stroj in ga neznanu kom odnesel. Zwinkl je bil po narodnosti ali Hrvat ali Madžar. Sumi se, da njegovo ime Zwinkl ni pravo. Živel je v Ljubljani silno lahkoživ in potratno. Popival je po gostilnah in trošil denar. V neki gostilni je ostal dolžan 5.412 K. Dvema svojima tovarišema je ukradel plašče, neki gospodini pa denžnik. Nekega drugega svojega tovariša je osleparil za 350 D. Sumi se, da je bil Zwinkl v zvezi z lopovi, ki v zadnjem času sistematično kradlo pisalne stroje.

— **DETOMOR V LJUBLJANI.** Danes je bil v Ljubljani odkrit strahovit zločin, kakršnega skoraj ne najdemo zabeleženega v analih kriminalne kronike. Neka služkinja, zaposlena pri boljši obitelji, je rodila predčerašnjem živo dete, katero je danes zjutraj naložila na ogenj pod kotel, v katerem se je kuhalo perito. Domačini pa so valed smradu, ki se je začel razširati, slučajno naleteli na detetovo truplo, ki je že deloma ogorelo.

Policija vodi vse nadaljne izvide in bo mo jutri o zločinu obširno poročilo. Nečloveška mati je bila aretirana, vendar tali vsako krivdo in pravi, da je bilo dete mrtvorjeno.

— **DNEVNI KONCERTI V RESTAV. RACIJI IN KAVARNI »ZEVEZDIA«.** Od danes naprej vsak večer reden koncert vsake godbe od pol 20. do 23. v restavraciji, od 23. naprej pa v kavarni »Zevezdia«.

— **OTVORITEV KLETI V »ZEVEZDIA«.** Danes zvečer se zopet odpre priljubljena vinska klet v restavraciji »Zevezdia«. Svrala bo vsak večer še znana izborna cigarska godba. — **Izborna pijača, okusna jedila in smerne cenel**

Najnovejša poročila.

Mirna rešitev bolgarskega konflikta.

Bolgarska dala popolno zadoščenje. — Bolgarska izvršila prve točke ultimata. — Velik uspeh naše diplomatske akcije.

— **Beograd, 7. novembra. (Izv.)** Uradno objavljajo po tiskovnem oddelku zunanjega ministrstva: Vse točke note, za katere je bil stavljen določen rok, so izvršene od strani bolgarske vlade.

— **Beograd, 7. novembra. (Sprejeto ob 13.)** Po poročilu iz Sofije je sinoči ob 18. sprejel naš poslanik gosp. Rakić končni odgovor bolgarske vlade na našo ultimativno noto v zadevi atentata na našega vojaškega atašea, generalštabnega podpolkovnika Krstića. Odgovor, povsem šifriran, je prispel danes ob 7. zjutraj v zunanje ministrstvo. Ze ob zgodnjim urah zbrano uradništvo je takoj pričelo z dešifracijo, ki je trajala do danes 10. dopoldne. Odgovor je bil takoj predložen zunanjemu ministru dr. Ninčiču.

Po proučitvi odgovora je zunanji minister takoj obiskal ministrskega predsednika Nikolo Pašica, kateremu je izjavil, da je odgovor bolgarske vlade take vsebine, ki je za nas zadovoljujoč, ker se je bolgarska vlada izjavila pripravljena, sprejeti in izvršiti vse točke ultimativne note in izvršiti prve tri zahteve še tekom današnjega dopoldneva.

Predsednik kraljeve vlade g. Pašić je takoj odšel na dvor ter ob 10.15 v kratki avdijenci poročal Nj. Vel. kralju Aleksandru I. o vsebini bolgarske odgovora.

— **Beograd, 7. nov. (Izv. Sprejeto ob 13.)** Danes ob 11.40 je dospelo iz Sofije v zunanje ministrstvo prvo brzojavno kratko pogočilo, da je v smislu točke 3. note danes ob 10. dopoldne izkazal 250 mož broječi oddelke bolgarske vojske vojaške časti naši državni zastavi pred poslaništvom kraljevine SHS. Ob 11. dopoldne je predsednik bolgarske vlade dr. Cankov obiskal našega poslanika g. Milana Rakica ter očeino v imenu vlade podal izjavo za oprostitev. Istočasno se je oprostil vojni minister pri vojaškem atašeu, podpolkovniku Krstiću. Ob 11.20 dopoldne so bile izvršene prve točke ultimata. Naš poslanik je beogradsko vlado takoj obvestil o danem zadoščenju.

— **Sofija, 7. nov. (Izv.)** Odgovor bolgarske vlade so varovali do danes v največji tajnosti. Bolgarska vlada je dala časa kolebala. Pozneje je uvidela odločnost naše vlade, ki je postavila na mejo več vojaških čet in bila pripravljena si na vsak način priboriti veljavo za svoje zahteve. Danes dopoldne je v mestu opaziti splošen mir. Odgovor in izvršitev ultimata sta napravila v diplomatskih krogih globok utis. Splošno priznavajo velik uspeh beogradski vladi.

— **Beograd, 7. nov. (Izv.)** Današnje dopoldanske vesti iz Sofije so napravile v beogradski javnosti najugodnejši vtis in splošno odobravanje, da je dobila naša država tako zaslužen zadoščenje. Takoj je bila sklicana konferenca ministrov, kjer so bila objavljena najnovejša poročila iz Sofije, kakor tudi vsebina bolgarskega odgovora. Naša vlada bo vztrajala pri izpolnitvi še nadaljnjih zahtev, ki jih je bolgarska vlada pripravljena izvršiti. Vprašanje odškodnine pride pred mednarodno sodišče v Haagu.

Konferenca ministrov je takoj pooblastila vojnega ministra, da preklic vse dosedanje varnostne odredbe in zavarovanje bolgarsko-jugoslovenske meje. Vojni minister ima tudi odlokaliti vse tja v ojačenje omejenih postojank odpisane čete.

IZJAVA BOLGARSKEGA POSLANIKA.

— **Beograd, 7. novembra. (Iz. izro.)** Bolgarski poslanik na našem dvoru dr. Vakarevski je izjavil Vašemu dopisniku:

Od Vlade izročeno noto je bolgarska vlada sprejela in danes dopoldne izvršila prve nje točke. Danes dopoldne sem prejel iz Sofije poročilo, da je vlada v Sofiji sprejela vse točke note, stavitvene v svrhu zadoščenja radi atentata na podpolkovnika Krstića. Pred jugoslovenskim poslaništvom v ulici Patrijarha Jevtimija je bolgarska vojska izkazala vojaške časti. Vojni minister se je oprostil danes ob 10. dopoldne pri atašeu, podpolkovniku Krstiću. Poslanik dr. Vakarevski se je izjavil, da bo bolgarska vlada storila vse, da se obranijo medsebojni dobri odnosi med državama. Odločno pa je zavrnil nekatere očitke da bi bila bolgarska vlada udeležena pri atentatu. Atentat je delo ljudi, ki ne želo dobrih in prijateljskih odnosov med obema državama. Poslanik je tudi poveljal zmerno in trezno pisavo jugoslovenskega tiska.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 7. oktobra. Sprejeto ob 13.

V teku današnje borze so tečaji zopet nekoliko popustili. V splošnem je pa bil promet slab.

Na efektivnem trgu je še nadalje ob zelo slabem prometu bolj šibka tendenca.

Ob zaključku notirajo:

Devize: Curih 15.40—15.475, Pariz 4.98—5.02, London 386—388, Dunaj 0.1220—0.1230, Praga 253.5—254.5, Trst 3.8525—3.8825, Newyork 86—86.50, Budimpešta 0.465—0.475.

Efekt. 7% invest. drž. pos. od 1. 1921 66—77, Ljublj. kred. banka, Ljubljana 205, Prva hrv. št. Zagreb 980—1000, Slav. banka, Zagreb 110, Hrv.-slav. zem. hip. banka, Zagreb 101, Hrv. esk. banka, Zagreb 158—160, Jugosl. banka, Zagreb 145—150, Trb. prem. društvo 880, Slavonija 214, Eksploatacija 230, Guttman 1650, Šečerana 2400—2415, Nar. sum. ind. 155—160.

Valute: dolar 85.25 blago.

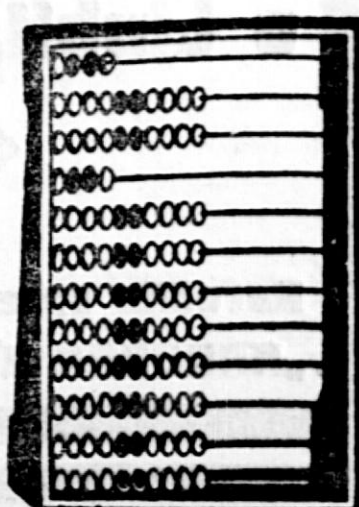
— **Curih, 7. okt. (Izv.)** Današnja predborza: Beograd 6.50, Amsterdam 218.75, Newyork 562.50, London 25.11, Pariz 32.37, Milan 25.05, Praga 16.4375, Budimpešta 0.0305, Bukarešta 2.70, Sofija 5.17, Dunaj 0.007925, avstr. žlg. krone 0.00795.

— **Trst, 7. okt. Predborza:** Beograd 25.92—26.08, Dunaj 0.0315—0.03175, Praga 65.25—66, Pariz 129.50—129.75, London 100.25—100.40, Newyork 22.40—22.50, Curih 398—401.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Ruska računalna

izdeluje tovarna
MILAN AUMAN IN DRUG,
KRŠKO, Slovenija, Jugoslavija.

Priljubljena po svojih prvovrstnih kvalitetah in izdelavi. Cena s poštnino Din 70.— za komad. Ne zamenjajte našega izdelka z drugimi slabimi fabrikati.

Ce je kako milo cenejše

od »ZLATOROGA«, ne more biti tako dobiro! Zlatorog se dobavlja v vedno enaki kakovosti in se proizvaja iz najfinejših sirovin. Izkušena gospodinja zahteva reditega edino-le:

„Zlatorog-milo“!

Svarilo!

Ne kupujte kangarn, sukno in drugo modno blago, prečno si ne ogledate najdovršenejših českih in angleških izdelkov pri

LENASI & GERKMAN, LJUBLJANA.

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA

Dunajska cesta 46
Telefon 379 mestni tesarski mojster Telefon 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, osterleja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stroji, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga.

Tovarna furnirja.

Novosti v damskih klobukih

klobučevine in v vseh modnih barvah.

Najnižje cene!

Največja izbira!

modni salon

Stuchly-Maške

Ljubljana, Zidovska ulica 3

Cisto zastonj

ne, ampak po izredno nizkih cenah dobite

vse vrste sukna, hlačin, žameta, barhenta, flanele, klota, platna, trikotaje, jopice, pleto, ogrinjalke, nogavice, prvovrstnih nahrbtnikov v vseh velikostih (domači izdelek) in najrazličnejše drugo blago

v novootvorjeni trgovini

„DANICA“

MAJZEJ & RAJSEJ

Ljubljana, Turjaški trg št. 1. (divša „Preskrbovalnica“)

Samo dobro, solidno blago. — Postrežba točna.

Cene konkurenčne.

Blatom se otvori v kratkem oddelek za usnje vseh vrst.

Vsak si naj ogleda. — Nikdo ni prisiljen kupiti.

Na drobno!

Na debelo!

Zahvala.

Vsem, ki so nam ob priliki izgube naše ljubljene, nepozabne soproge, mame, stare mame, tašče, tete, gospe

Franciške Tomšič roj. Keber

posestnica

izrekli svoje sožalje in sočutje, izrekamo tem potom svojo globoko zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, preč. g. kanoniku Lavrenčiču, preč. o. franciskanom, pogrebniemu zavodu v Kamniku, vsem darovateljem vencev in cvetja, kakor tudi vsem, ki so blago pokojnico spremlili k večnemu počitku.

Volčji potok, dne 4. novembra 1928.

Zaupočje radbine:

Tomšič, Adamič, Šiligoj, Bozenšek, Nardin, Frey.

„Color“

najboljša, neškodljiva BARVA ZA LASE.

Glavna zaloga drogerija A. KANC, Ljubljana. — Razpošilja tudi po pošti. 2922

Najboljši premog,

drva in oglje.

kupite najceneje pri

Družbi ILIRIJA

LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8

Telefon 220. 2243

Najnovnejša iznajdba!

Brez kvarjenja blaga hemično snemlje in vsakovrstno barvanje oblik.

Anton Boč, 9011

Ljubljana, Selenburgova ul. 6.

I. nadstr. Glince-Vič 46

Pozor!

Kupujem stare obleke, čevlje in pohištvo itd. Grem tudi na dom. Dramé Martin, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29.

Javna sodna

dražba

12.000 kg lepega bukovega oglja in 21 kubm. lepih bukovih hlodov se vrši v Mokvirju, četrt ure oddaljeno od fagne cerkve na Bučki ali uró od Škocjana na Dolenskem, v ponedeljek, dne 12. t. m. ob 10 uri dopoldne. Blago bo poceni. Kupci pridite! 11832

PHILIPS ARGENTA

Obločnica, ki se cela sveti ne škoduje očem in ne dela ostre sence.

Za odgovore uprave naj se prikaže 1 dinar.

MALI OGLASI

Cene oglasov do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 50 para, z davčino vred

Službe**Trg. pomočnik**

mešane stroke išče službo. Gre tudi na delo. Ponudbe pod »Trgovski pomočnik/11.721« na upr. »Slov. Narod«. 11.809

Kdo sprejme

krepega vajenca za karterokoli obrt s hrano in stanovanjem v hiši. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 11.831

Ne drag advokat, ali advokat, ki ne izvršuje več prakso, ali vpokojen sodnik se išče za zanimive pravne stvari. — Ponudbe pod »B. D. P./11.847« na upravo »Slov. Narod«. 11.831

Graščak

išče višjega državnega uradnika ali častnika v pokoji, da bi sodeloval njegove interese v Ljubljani. — Ponudbe pod »Graščakove zadeve/11.848« na upravo »Slov. Narod«. 11.831

Kontoristinja,

zmožna korespondence, stenografije v slovenskem in nemškem jeziku ter strojepisja. — se, takoj sprejme. — Ponudbe pod »Dobra moč na: »Apolo«/11.831« na upravo »Slov. Narod«. 11.818

Iščem čevljar-

skega pomočnika, starejšega, za stalno na mešanje z vso oskrbo, ter vajenca Nastop vec. — Matija Bukovec, čevljar, Cvetkovič, Jastrebarsko, Hrvaško. 11.578

Dobra šivilja,

izurjena tudi v gospodinjstvu, želi primernega mesta pri boljši družini izven Ljubljane (gre tudi na Hrvaško) kot opora gospodinjst. ozir. kot samostojna gospodinja. — Ponudbe pod »Izvrstna moč/11.837« na upravo »Slov. Narod«. 11.837

Išče se za takoj

popolnoma v slovenski in nemški stenografiji ter v strojepisju izvršena stenografija-strojepisja. — Ponudbe z navodbo zahtevkov je staviti na pisarno dr. Fran Novak-dr. Alonzi Kohal, odvetnika v Ljubljani. 11.816

Strojevnik,

prvorazredni, ter perspektivno hrvaško in nemško stenografije s polnim znanjem teh jezikov, sprejme proti dobri plači veliko industrijsko podjetje v Zagrebu. — Ponudbe na: Poštni predal 41, glavna pošta. Zagreb. 11.843

Gospodična,

večja vseh pisarniških del strojepisja, slovenskega, nemškega in italijanskega jezika v govoru in pisavi, išče službo. — Najraje gre k odvetniku ali notarju, ker je službovala že več let v odvetniški pisarni. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 11.814

Dve pomivalnici

(pridni) za v kuhinjo se takoj sprejmete. — Gosstina »6«, Dunajska cesta. 11.809

Prodaj**Indian Big Chief**

s priklopnim vozom prodaja trdka Kenda, Ljubljana. 10.818

Proda se baraka

radi odstranitve zelo poceni. — Poizve se: Vila Justina, Prule 17. 11.772

Železna peč,

velika, napredaj pri g. Tomazič, Sv. Petra cesta št. 2/II. 11.787

Kratek klavir

s kovinasto konstrukcijo prodaj po ugodni ceni. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 11.839

Tri moške obleke

in lepo suknjo prodaj. — Poizve se v Zeleni jami, Tovarniška ulica, nova hiša (Nemeth). 11.840

Kolarstvo

v Ljubljani, dobro vpeljana, se ugodno prodaj. — Ponudbe pod »Kolarstvo/11.774« na upravo »Slov. Narod«. 11.785

Vinska posoda

(lečavna) od 13 do 30 lit se ugodno prodaj. — Ponudbe se prosijo na: Jeleniča, Stara pot št. 1. 11.775

Proda se lepa per-

ziška preproga. Ogleda se na Poljanski cesti št. 13, I. nadstropje, desno, od 11. do 14. ure. 11.830

Krasna garnitura

za spalnico (7 kosov), ravno izgotovljena, krasna, najmodernejše ročno delo, napredaj. — Stari trg 19/I. 11.830

Napredaj:

dobro ohranjen plišast damski plašč, gorski čevlji št. 40 do 41 in kompletna postelja. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 11.794

Napredaj kom-

pletina postelja, dobro ohranjena, omara za obleke, postelina omara, mize, vse iz trdega lesa. Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 11.811

Ruske hlevne

pinče-čuvaje, čistokrvno pasico z mladici, oddam poceni v dobi roke. Koutny, Ljubljana »Šiška, Kolodvorska cesta 149. 11.836

Proda se postelja,

nočna omara, dve veliki komari in umivalnik z zrcali in kamnitimi ploščami. Vse v dobrem stanju. — Vpraša se med 1. in 2. uro: Slomškova ulica 6, pritličje, levo. 11.812

Novih sodov za

transport sadja (več 100 komadov) s železnimi obroči s ca. 55 kg vsebino, se prodaj. — Poizve se pri sadjarji Karolinski dvor pri Ptuj. 11.822

Halo!

Proda se več gostiln v centru Zagreba (malih in večjih); tudi s stanovanjem. Kupec se lahko vseli takoj. — Poizve se daje H. Pleško, Maroličeva ulica br. 5, Zagreb. 11.763

Stanovanja

Meblovana soba v vili blizu Tivolija se takoj odda samostojno ali delnemu gospodu. — Ponudbe pod »400/11.826« na upravo »Slov. Narod«. 11.826

Odda se soba

(meblirana) s balkonom v novi vili solidnemu gospodu, cv. dvema skupaj. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 11.778

Iščem mesečno

nemeblovano sobo proti dobri najemini za takoj ali pa za decembar. Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 11.785

Dva mlajša dijaka

se sprejmeta na stanovanje in v zajtrk; event. tudi na hrano. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 1.783

Za sestanovanko

želi priti samostojna gospa s pokojnino k istotaki gospe, da bi skupaj živeli. Dopisi pod »Nemška gospa/11.808« na upr. »Slov. Narod«. 11.808

Snažna sobica

(prijazna, opremljena) se odda z vso oskrbo mirni gospodini; imeti mora svoje perilo in odejo. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 11.813

Dve prazni sobi,

lepi, išče zakonski par brez otrok, mirna stran (oba duševna delavca). Plačata dobro. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 11.844

Meblovana soba,

lepa in zračna, s posebnim vzhodom v visokem pritličju, se odda takoj enemu ali dvema gospodom. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 11.838

Odda se prazna ali

meblirana soba s posebnim vzhodom v novi hiši dotičnemu, ki plača najemino za eno leto naprej. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 11.839

Elegantna soba

z dvema posteljama, v bližini glavne pošte, se išče za takoj ali s 1. decembrom. Plačam dobro. — Dopisi se prosijo na kapelnika Ludwiga, bar »Emona« (kavarna »Emona«). 11.821

Posojila**Kompanjona**

ali posojilo Din 15.000.— išče agilen podjetnik za razširjenje jako dobičkonosnega podjetja. — Ponudbe pod »Takoj dobiček/11.744« na upravo »Slov. Narod«. 11.792

Lokali**Lokal**

z že vpeljano špecerijsko trgovino se takoj odda. — Ponudbe pod »Takoj 11.845« na upravo »Slov. Narod«. 11.845

Išče se manjši

trgovski lokal na prometni cesti za tobak. — Ponudbe pod »Lokal 1924/11.596« na upravo »Slov. Narod«. 11.596

Nepremičnine**Hiša s posestvom!**

Proda se hiša, obstoječa iz več sob in pritličja, kakor tudi gospodarsko poslopje. Dalje tri njive in štiri parcele gozda po čudovito nizki ceni. — Natančna pojasnila daje: Franc Repanšek, Domžale, Gorenjsko. 11.820

Proda se lepo

posestvo blizu Mokronoga, 15 minut oddaljeno od postaje Mokronog-Bistrica. Hiša z vsem gospodarskim poslopjem, njive, zraven hiše dva lepa travnika in dva gozda ter pašnik; vse parcele se držijo skupaj in lep sadonosi vrt. Kupec lahko nastopi takoj. — Več se izve pri: Anton Bule, posestnik, Mokronog. 11.795

Razno**Pletilne stroje,**

vsakovrstne, nudi s poukom trdka Fran Kos, Ljubljana, Zidovska ulica. 11.841

Ribje olje,

zajamčeno pristno, najboljši norveške znamke, dospelo. — Lekarna Bakarčič, Karlovska cesta št. 2. — Direktni import iz Kristijanije! 11.834

Nov stroj za

elektriziranje na 150 in 220 voltov, z uporomo (Schlittenwiderstand), iztikalom, žarnico in galvanometrom po ugodni ceni napredaj. — Mestni trg št. 17, I. nadstropje. — Letotam citre z rezonančno misko in stojalom za noč. 11.833

MALI OGLAS

lahko izračunite sami in pošljite iznos v gotovini ali v znakih v pisnu, z besedilom vred.

Dežnike

popravlja in izdeluje nove točno in solidno A. Pavlin, Stranska pot 17, Ljubljana-Tinovo. 11.792

Izvrsten pianino

je na razpolago eno ali več ur dnevno ali nekaj ur teden. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 11.807

Družabnika (-co)

sprejme dobro vpeljano podjetje v Ljubljani. — Osebnostno sodelovanje, lep zaslužek. — Ponudbe pod »Sigurna bodočnost/11.835« na upravo »Slov. Narod«. 11.835

Vsakovrstne

čevlje, gamaše, sportne čepice, bombaž in volno za pletenje vseh barv nudi vedno najcenejše. Razpošiljalnica »Konkurencija«, Ljubljana, Zgornja Šiška. 8159

Neveste pozor!

Na mesečne obroke dam kompletne snalnice, kuhinje ter jedilnice, kakor tudi cele sobne opreme pod ugodnimi pogoji. — Postrežba točna in solidna; obroki od 400 Din naprej. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 11.799

Kdo bi založil

pošteno trgovko s kakršnimkoli blagom na prometnem kraju v komisiji? Porcelan, galanterija, pletenine, drobna roba, bazar, manufaktura priporočljivo. Event. se vzaame v družabništvo. — Ponudbe na: I. Šiller, Ljubljana, Kongresni trg št. 6. 11.825

K. Widmayer

pri »Solncu«

za vodo. Velika izbira volnenih jopic in čepic. Raznovrstno perilo. Svilnati in drugi ročni izdelki. Manufakturno blago. Oblečke in predpasniki. Vsa opravila za novorojenčke. Majice, nogavice domačega izdelka. Vsežiki in šopki za neveste, odeje (kovtrji). Edina za loga peč (abtahov). Na debelo primeren ponud. 10.527

Mali oglasi

v

„Slov. Narod“

imajo

najboljši uspeh!

Jugosl. importno in eksportno podjetje

ING. RUDOLF PECLIN.

Stroji za vsako industrijo, lesno in kovinsko; poljedelski stroji in orodje; lokomobile in motorji; vseh vrst stiskalnice; vlečgovina železa za stavbene in konstrukcijske svrhe. — Tovarna poljedelskih strojev, liurna za železo in kovine F. FARIČ iz deluje vse predmete iz litega železa v vsaki množini in velikosti točno po modelih, armature iz medij in kovin za vsako potrebo.

TeL. inter. 82.

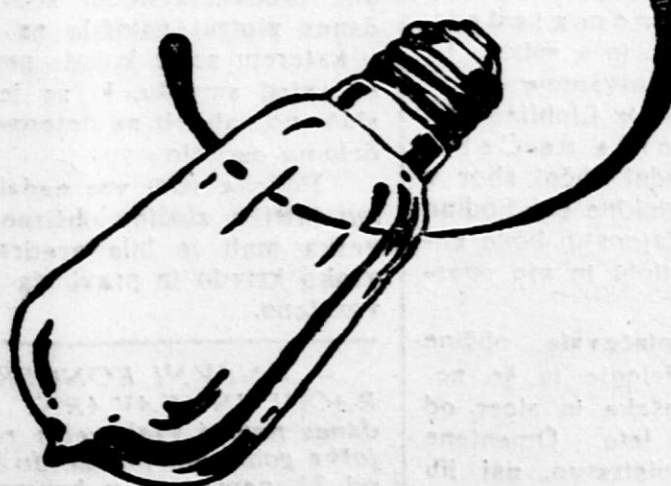
MARIBOR, Trubarjeva ul. 4. TeL. inter. 82.

„NARODNA TISKARNA“

v Ljubljani izvrtaje točno

Narodna sprejema tudi „NARODNA KNJIGARNA“

VIZITKE, KOVERTE IN PISEMSKI PAPIR SFIRMO KAKOR VSAKOVRSNE DRUGE TISKOVINE ITD. TELEFON STEV. 304

Naročajte Slovenski Narod!**Verfex****Pozor trgovci!**

Z novim letom oddam trgovino z mešanim blagom vsled bolezni z vsem inventarjem in zalogo za dobo 10 let v najem. Stanovanje na razpolago. Trgovina se nahaja v bogatem industrijskem kraju na Kranjskem. Detaljni letni promet znaša Din 2 milijona. Potrebni kapital samo Din 250.000.—. Ostanek po dogovoru. Ponudbe je poslati na upravo Slov. Naroda pod »Resni reflektant-11819“.

Zobni atelije Leopold Weiss

zopet odprt

Sprejema od 8. do 12. dopoldne in od 2. do 6. zvečer v hiši „Pohojniškega zavoda“, vogal Aleksandrove in Gladališke ulice.